

**INFORMACJA NR
PREZYDENTA MIASTA OPOLA**

z dnia 2024 r.

**INFORMACJA O REALIZACJI W 2023 ROKU ZADAŃ UJĘTYCH W MIEJSKIM
PROGRAMIE DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W MIEŚCIE
OPOLU NA LATA 2021 – 2025.**

INFORMACJA O REALIZACJI W 2023 ROKU
ZADAŃ UJĘTYCH W MIEJSKIM PROGRAMIE
DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W MIEŚCIE OPOLU NA LATA 2021 – 2025

Spis treści:

<i>Wstęp</i>	2
1. Cele operacyjne i zadania do realizacji	3
1.1 Realizacja celów operacyjnych w 2023 r.	4
<i>Cel 1. Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie właściwego postrzegania powszechnego problemu niepełnosprawności</i>	4
<i>Cel 2. Pomoc w zakresie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny</i>	9
<i>Cel 3. Likwidacja barier architektonicznych, technicznych, transportowych oraz w komunikowaniu</i>	11
<i>Cel 4. Wyrównywanie szans w dostępie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do nauki</i>	25
<i>Cel 5. Zapewnienie podstawowych potrzeb socjalnych umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym</i>	33
<i>Cel 6. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym szerszego dostępu do rehabilitacji społecznej, kultury, sportu, rekreacji i turystyki</i>	50
<i>Cel 7. Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych</i>	55
<i>Cel 8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych</i>	58
<i>Podsumowanie</i>	62

Wstęp

Zgodnie z art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

W dniu 28 stycznia 2021 roku Rada Miasta Opola uchwałą Nr XXXV/721/21 przyjęła „Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu na lata 2021-2025”. Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest otwartym dokumentem służącym realizacji polityki społecznej Miasta Opola ukierunkowanym na pomoc osobom, które w wyniku różnego typu niepełnosprawności doświadczają ograniczeń w samodzielnym funkcjonowaniu i pełnieniu ról społecznych. Program skierowany jest do niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Opola i ich rodzin oraz instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się w mieście Opolu problematyką niepełnosprawności.

Definicja zawarta w Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych określa, iż: „(...) osoby niepełnosprawne, czyli osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi (...)”.

Biorąc pod uwagę powyżej przytoczoną definicję, niepełnosprawność przedstawia się jako zjawisko niejednorodne, wymagające wieloaspektowego systemu wsparcia, stwarzającego osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom możliwość skorzystania z efektywnej pomocy, wypracowania warunków sprzyjających aktywizacji zawodowej i społecznej oraz wypracowania form pomocy, w pełni zindywidualizowanych i dostosowanych do aktualnych potrzeb osób niepełnosprawnych. Niepełnosprawności zazwyczaj nie można usunąć, zlikwidować czy pozbyć się. Skutki niepełnosprawności można jednak w znacznym stopniu ograniczyć, złagodzić lub wyeliminować. Nowoczesne rozumienie rehabilitacji osób niepełnosprawnych zakłada jak najpełniejszą współpracę pomiędzy instytucjami i grupami odpowiedzialnymi za wielopłaszczyznowy proces rehabilitacji. Bardzo ważne jest również włączenie w ten proces środowisk samych osób niepełnosprawnych. Niepełnosprawność jest nie tylko rezultatem uszkodzenia ciała lub choroby, ale także wynikiem barier społecznych, fizycznych i ekonomicznych, które osoby niepełnosprawne napotykać w swoim środowisku.

Podjęwane działania są ukierunkowane na wzrost aktywności osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym, a także na przeciwdziałanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych i zjawisku ich wykluczenia społecznego. Zamierzeniem władz Miasta Opola jest coraz większa integracja społeczna wszystkich mieszkańców Opola bez względu na ich wiek, sprawność fizyczną i sytuację ekonomiczną. Włączenie osób z niepełnosprawnością do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz pełna otwartość i akceptacja społeczna odmienności związanej z niepełnosprawnością i starością. Zatem Program stanowi także wezwanie do wspólnych działań na rzecz realizacji wizji równych szans i praw dla osób z niepełnosprawnościami na równi z innymi osobami. Zakłada się otwarty charakter programu, co oznacza, że może on być uzupełniany o nowe zadania, w ramach których możliwe będzie realizowanie projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych.

Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021–2025 jest kontynuacją wcześniej realizowanych miejskich programów na rzecz osób niepełnosprawnych i stanowi odpowiedź władz Miasta Opola na potrzeby niepełnosprawnych mieszkańców Opola.

Kierunki działania w ww. Programie zostały skonstruowane w taki sposób, aby mogły objąć swoim zakresem całą zbiorowość osób z niepełnosprawnościami niezależnie od rodzaju dysfunkcji, stopnia niepełnosprawności oraz źródła jej powstania. Program skierowany jest zarówno do osób dorosłych jak i dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością.

Ponadto program kieruje się także do rodzin osób niepełnosprawnych, gdyż ich zaangażowanie ma decydujące znaczenie dla rozwiązywania problemów tych osób.

Realizatorami działań zdefiniowanych w ww. Programie są:

- ✚ wydziały Urzędu Miasta Opola,
- ✚ jednostki organizacyjne Miasta Opola,
- ✚ organizacje pozarządowe,
- ✚ Powiatowa Społeczna Rada Do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Opolu.

Koordynatorem realizacji Programu jest Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola. Szczegółowy zakres działań na rzecz osób niepełnosprawnych w mieście Opolu na 2023 r. został określony w Zarządzeniu Nr OR-I.0050.91.2023 Prezydenta Miasta Opola z dnia 15 lutego 2023 r. w sprawie przyjęcia Harmonogramu realizacji zadań na rok 2023 w ramach Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2021– 2025.

Niniejsza informacja obejmuje opis osiągniętych celów i przypisanych im zadań zrealizowanych w 2023 roku przez poszczególne wydziały Urzędu Miasta Opola, miejskie jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych w mieście Opolu oraz Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu.

1. Cele operacyjne i zadania do realizacji

W Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 – 2025 zostało określonych **8 celów operacyjnych**:

- ✚ Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie właściwego postrzegania powszechnego problemu niepełnosprawności;
- ✚ Pomoc w zakresie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny;
- ✚ Likwidacja barier architektonicznych, technicznych, transportowych oraz w komunikowaniu;
- ✚ Wyrównywanie szans w dostępie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do nauki;
- ✚ Zapewnienie podstawowych potrzeb socjalnych umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym;
- ✚ Zapewnienie osobom niepełnosprawnym szerszego dostępu do rehabilitacji społecznej, kultury, sportu, rekreacji i turystyki;
- ✚ Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych;
- ✚ Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Każdy cel został dodatkowo uszczegółowiony zadaniami, których realizacja ma umożliwić osobom niepełnosprawnym pokonanie barier architektonicznych, funkcjonalnych czy w komunikowaniu się. Możliwość aktywnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym jest uwarunkowana uprzednią likwidacją istniejących barier.

1.1 Realizacja celów operacyjnych w 2023 r.

Cel 1. Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie właściwego postrzegania powszechnego problemu niepełnosprawności

Zadania:

A. Zagwarantowanie warunków do udziału osób niepełnosprawnych w imprezach organizowanych przez miasto Opole poprzez organizację warunków otoczenia fizycznego oraz dbanie o szeroki dostęp do informacji np. promocja imprez w miejscach szczególnie odwiedzanych przez osoby niepełnosprawne

❖ Kampania „Opole w Rytmie Życzliwości”

W 2023 r. kontynuowano Kampanię „Opole w Rytmie Życzliwości” mającą na celu rozpowszechnianie życzliwej postawy społecznej wobec innych, a przez to dodatkowo powstrzymanie mowy nienawiści. Celem głównym Kampanii jest promowanie życzliwości rozumianej m.in. jako: tolerancja, uczynność, uprzejmość, uczciwość, wrażliwość, opiekuńczość, serdeczność, współczucie, przyjaźń, zrozumienie, ciepło, poświęcenie, empatię, szczodrość, lojalność, pomoc, zrozumienie, otwartość, wrażliwość, szacunek, wielkoduszność, wyróżniałość, troska, dobro i poruszać kwestę pozytywnych zachowań m.in. wobec osób starszych czy niepełnosprawnych.

Wszystkie działania realizowane w ramach Kampanii „Opole w Rytmie Życzliwości” mają na celu upowszechnianie i rozwijanie wiedzy na temat niepełnosprawności, a także wpływają na zmianę postaw społecznych wobec seniorów i osób z niepełnosprawnościami, które tworzą atmosferę tolerancji, zrozumienia i życzliwości wobec tych osób, a także przeciwdziałają ich dyskryminacji.

Podjęte działania w ramach kampanii przyczyniają się do rozpowszechniania postawy życzliwości wśród mieszkańców miasta Opola poprzez organizowanie wspólnych projektów, do których zaangażowane są różne grupy społeczne.

W ramach Kampanii „Opole w Rytmie Życzliwości” zrealizowano następujące działania:

1) organizacja stoisk „życzliwości” na wydarzeniach skierowanych m.in. do osób z niepełnosprawnościami

Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola, Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu oraz Centrum Informacyjno – Edukacyjnym „Senior w Opolu” działające przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Opolu organizowali tzw. „stoiska życzliwości” m.in. na imprezach miejskich takich jak: „Opolskie Dni Osób Niepełnosprawnych”, „Jarmark Niezwykłości”, „Śniadanie Wielkanocne”, „Dni Seniora”, happening/piknik dla rodzin zastępczych, „Światowy Dzień Ubogich”.

2) organizacja „lekcji życzliwości”

W ramach Kampanii „Opole w Rytmie Życzliwości” przedstawiciele Centrum Informacyjno – Edukacyjnego „Senior w Opolu”, Policji, Rady Seniorów Miasta Opola i Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola od 2019 r. przeprowadzają „lekcje życzliwości” w przedszkolach i szkołach na terenie miasta Opola. W 2023 r. zostało zorganizowanych 10 lekcji: 5 w przedszkolach, 5 w szkołach podstawowych.

3) „XXII Opolskie Dni Osób Niepełnosprawnych” w Opolu

W dniach 7 i 8 września 2023 r. w Opolu odbyły się pod patronatem Prezydenta Miasta Opola i Marszałka Województwa Opolskiego „XXII Opolskie Dni Osób Niepełnosprawnych”. Impreza miała na celu zmobilizować osoby niepełnosprawne do wyjścia z domu i integracji ze społeczeństwem miasta, regionu i województwa. Wśród licznych atrakcji odbył się m.in. „Marsz po zdrowie”, w którym w ramach aktywności i promocji zdrowego trybu życia uczestnicy przeszli z kijkami Nordic - Walking trasę około 5 km. Odbyły się też pokazy sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego oraz nieodpłatny pomiar cukru i ciśnienia tętniczego. Dodatkowo pokaz walk Judo, prezentacja prac plastycznych i rękodzieła osób niepełnosprawnych. Były również występy zespołów tanecznych, wokalnych i instrumentalnych oraz kapel i chórów z przedszkoli i szkół specjalnych, dorosłych osób niepełnosprawnych z Domów Pomocy Społecznej, Domów Dziennego Pobytu, Zakładów Terapii Zajęciowej, Zakładów Aktywizacji Zawodowej i Środowiskowych Domów Samopomocy. Gwiazdą drugiego dnia imprezy był zespół „GANG MARCELA”, który swoim występem przyciągnął i zabawił publiczność zgromadzonych przed sceną.

Wojewódzkie Towarzystwo Walki z Kalectwem
Urząd Miasta Opola
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

07 - 08.09 2023 r.
Pl. Wolności w Opolu
WSTĘP WOLNY

Zapraszają na:

Pod patronatem:
Prezydenta
Miasta Opola
i Marszałka
Województwa
Opolskiego

XXII OPOLSKIE DNI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1 dzień czwartek 07.09.2023 r.

10:00 - Msza Święta w kościele Franciszkanów, w intencji osób starszych i niepełnosprawnych, z udziałem orkiestry dętej i chóru.
11:00-14:00 - Miasteczko rowerowe dla najmłodszych z nagrodami.
11:30 - Uroczoność punktów informacyjnych:
- punkt informacyjny - Opole w Rytmie Życiowości,
- punkt informacyjny - PFRON oddz. Opole,
- punkt informacyjny - Komenda Miejskiej Policji w Opolu,
- punkt informacyjny - Wydział Polityki Społecznej,
- punkt informacyjny - ZUS w Opolu,
- punkt informacyjny - WSE w Opolu.
11:30 - (istotki) prezentacja prac plastycznych z Środowiskowych Domów Samopomocy i innych warsztatów terapii zajęciowej z województwa opolskiego.
11:00-15:00 - Pokazy sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego oraz wózków elektrycznych.
11:30-19:00 - Występy zespołów instrumentalno - wokalnych (scena - park - Plac Wolności w Opolu).
12:30-15:00 - Bezpłatny pomiar cukru i ciśnienia tętniczego - Opolskie Stowarzyszenie Diabetyków.
12:00 - Uroczyste otwarcie imprezy, oraz przekazanie kluczy do bram miasta - wystąpienie Prezydenta Miasta Opola i Marszałka Województwa Opolskiego.
12:40 - Wręczenie pucharów kierownikom warsztatów terapii zajęciowej.
17:30-18:30 - Orkiestra Gminy Prószków pod batutą Andrzeja Bojarskiego.
19:00 - Zakończenie.

2 dzień piątek 08.09.2023 r.

10:00-14:00 - W Opolskiem Ratuszu sala Karola Musioty – Konferencja pn. „Różnorodni, a nie dysfunkcyjni” organizowana przez Powiatową Spółdzielnię ds. Osób niepełnosprawnych.
11:00 - Otwarcie punktów informacyjnych.
11:00-18:30 - Występy zespołów wokalnie-instrumentalnych. Park Pl. Wolności w Opolu.
11:00-18:00 - Prezentacja rękodzieła artystycznego osób niepełnosprawnych. Park Pl. Wolności w Opolu.
12:00-15:00 - Prezentacja sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego i pomocniczego oraz wózków elektrycznych.
12:00-15:00 - Prezentacja samochodów przystosowanych na układ ręczny. Uroczoność punktu bezpłatnego pomiaru stężenia glukozy we krwi i ciśnienia tętniczego - Opolskie Stowarzyszenie Diabetyków.
13:00 - Koncert zespołu – Gang Marcela.
17:30 - Występ orkiestry dętej OSP Węgry pod batutą Andrzeja Bojarskiego.
19:00 - Zakończenie imprezy.

Zadanie finansowane z Budżetu Miasta Opola

4) „Jarmark Niezwykłości Opolskie 2023”

W dniach 7-8 września 2023 roku, jako wydarzenie towarzyszące obchodom „XXII Dni Osób z Niepełnosprawnością”, na Placu Wolności odbył się „Jarmark Niezwykłości Opolskie 2023”, na którym spotkały się całe rodziny. Impreza miała na celu zintegrować zarówno uczestników w sile wieku, jak i seniorów, a także osoby niepełnosprawne. Odbyła się „Spartakiada osób niepełnosprawnych i marsz po zdrowie”. Osoby biorące udział w marszu otrzymały podziękowania i medale. Dodatkowo była prezentacja rękodzieła osób niepełnosprawnych z województwa opolskiego.

Wojewódzkie Towarzystwo Walki z Kalectwem
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
Marszałek Województwa Opolskiego
Prezydent Miasta Opola

Zapraszają na

Jarmark niezwykłości Opolskie 2023

07 - 08.09.2023 r. | POD PATRONATEM
MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO
PREZYDENTA MIASTA OPOLA

IMPREZA OTWARTA

CZWARTEK

10:00 Msza św. w Katedrze
11:20 ZSS Opole ul. Książąt Opolskich 21
Oficjalne otwarcie „Spartakiady osób niepełnosprawnych” i „Marszu po zdrowie” - przez Marszałka Województwa Opolskiego
11:20-15:00 Miasteczko rowerowe dla najmłodszych z nagrodami
12:00 Oficjalne otwarcie Jarmarku Niezwykłości - Opolskie 2023 przez Marszałka Województwa Opolskiego i Prezydenta Miasta Opola
10:00-19:00 Występy zespołów instrumentalno-wokalnych
10:00-19:00 Prezentacja rękodzieła osób niepełnosprawnych z województwa opolskiego
14:00 Wręczenie pucharów przez Marszałka Województwa Opolskiego, zwycięzcom „Spartakiady osób niepełnosprawnych” i „Marszu po zdrowie”
15:00 Otwarcie dnia - ZESPÓŁ KRYWAŃ
17:30-18:30 Orkiestra dęta Gminy Prószków pod batutą Andrzeja Bojarskiego

8-9.09.2023 r.
Nieodpłatne badanie ciśnienia tętniczego i badanie cukru we krwi. Opolskie Stowarzyszenie Diabetyków

PIĄTEK

10:00-19:30 Występy zespołów instrumentalno-wokalnych
10:00-19:30 Prezentacja rękodzieła osób niepełnosprawnych z województwa opolskiego
11:00-14:00 VI Edycja konkursu kulinarnego - Majster kuchni - o „Złotą patelnię” Marszałka Województwa Opolskiego i o „Złotą chochlę” dyr. PFRON oddział w Opolu
17:30-18:30 Występ Orkiestry Dętej OSP Węgry pod batutą Andrzeja Bojarskiego

Krywań

Zadanie sfinansowane przez samorząd województwa opolskiego ze środków PFRON

5. Konferencja pn. „Różnorodni, a nie dysfunkcyjni” w Opolu

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych działająca przy Prezydencie Miasta Opola była organizatorem konferencji pn. „Różnorodni, a nie dysfunkcyjni”, która odbyła się w dniu 8 września 2023 r. w Opolskim Ratuszu. Wśród poruszanych tematów były kwestie związane z autyzmem i pokonywaniem barier.

Prezydent Miasta Opola
Arkadiusz Wiśniewski
Powiatowa Społeczna
Rada ds. Osób Niepełno-
sprawnych w Opolu
ZAPRASZAJĄ NA KONFERENCJĘ:

08.09.2023 / Piątek
godz. 10.00 - 13.00

Sala nr 312 im. Karola
Musioła w Opolskim
Ratuszu

**RÓ-
ŻNO-
RO-
DNI**
a **NIE DYSFUNKCYJNI**

GOŚCIE SPECJALNI

Janek Mela
„Niemożliwe” to
tylko wymówka

Janek Gawroński
„RóżnOrOdNy JA”

Jednym z prelegentów był Pan Jan Mela. Człowiek, który od prawie dwudziestu lat udowadnia, że „niemożliwe nie istnieje”. Mając zaledwie 16 lat został najmłodszym zdobywcą dwóch biegunów. Stało się to zaledwie dwa lata, po tragicznym wypadku, wskutek którego amputowano mu przedramię i podudzie. W kolejnych latach zdobywał jeszcze m.in. Elbrus i Kilimandżaro. W konferencji brał udział również Pan Jan Gawroński, ze spektrum autyzmu i działacz fundacji „Autism Team”.

O języku i o tym, jak komunikować tematy związane z niepełnosprawnością opowiadali także: Pani dr Agnieszka Kossowska - Prezes z „Fundacji Rozwoju Edukacji Empirycznej FREE”, Pan Łukasz Żmuda - Dyrektor Oddziału Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Opolu. Natomiast Pan Marek Wróbel - Dyrektor Szkoły Specjalnej opowiadał o komunikowaniu i postępowaniu z osobami z niepełnosprawnością intelektualną. O języku migowym mówiła Pani Iwona Błaszczuk z Opolskiego Oddziału Polskiego Związku Głuchych, a Pan Janusz Stasiak z Wojewódzkiego Towarzystwa Walki z Kalectwem poruszał tematy związane z edukacją zdrowia.

5) „III Ogólnopolski Przegląd Piosenki Osób Niewidomych” w Filharmonii Opolskiej

W dniach od 19 do 21 września 2023 r. przez Polski Związek Niewidomych Okręg Opolski w mieście Opole zorganizowano „III Ogólnopolski Przegląd Piosenki Osób Niewidomych” – Opole 2023. Objęty patronatem Marszałka Województwa Opolskiego, Prezydenta Miasta Opola, Politechniki Opolskiej i Uniwersytetu Opolskiego. Do Przeglądu zgłosiło się 51 osób niewidomych i słabo widzących z terenu całej Polski. Koncert finałowy odbył się w dniu 20 września br. w sali koncertowej Filharmonii Opolskiej im. Józefa Elsnera. Spośród nadesłanych zgłoszeń do koncertu zostało wybranych 15 wykonawców (wokalistek i wokalistów), których wyłoniła profesjonalna Komisja Kwalifikacyjna

powołana przez Organizatora z grona pracowników Młodzieżowego Domu Kultury w Opolu. W czasie koncertu profesjonalne Jury wyłoniło trzech wykonawców, którzy otrzymali nagrody finansowe i rzeczowe za I, II i III miejsce. Przewidziano też trzy równorzędne wyróżnienia finansowe i wiele innych nagród. Opisywane wydarzenie zostało również objęte patronatem medialnym przez regionalne media opolskie.

6) „Światowy Dzień Ubogich” w Opolu

W dniu 19 listopada 2023 r. w Opolu odbył się „VII Światowy Dzień Ubogich w Opolu”. Prezydent Miasta Opola, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie oraz Diecezja Opolska zaprosili na wspólne obchody święta oraz okazanie wsparcia zarówno ubogim jak i samotnym. Dodatkowo odbyła się też zbiórka nowych rękawiczek dla osób potrzebujących i bezpłatne poradnictwo.

B. Aktualizacja i modyfikacja oficjalnej strony internetowej miasta czyniąca ją dostępną dla osób słabo widzących i niewidzących oraz aktualizacja podstrony dotyczącej problemów pomocy społecznej i osób niepełnosprawnych (w zakresie informacji o ulgach, uprawnieniach i formach pomocy)

Na stronie internetowej Urzędu Miasta Opola, na bieżąco zamieszczane są i aktualizowane informacje o formach pomocy dla osób z niepełnosprawnościami. Strona internetowa Urzędu Miasta Opola jest zgodna z ustawą o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

C. Prowadzenie działań informacyjnych poprzez ulotki, broszury, programy w mediach o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych

Pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola i Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu udzielali informacji dotyczących praw i możliwości uzyskania pomocy przez osoby z niepełnosprawnościami. Działające w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opolu Centrum Informacyjno - Edukacyjne „Senior w Opolu” aktywnie realizowało programy dotyczące kształtowania i rozwijania świadomości społecznej w zakresie prawidłowego postrzegania niepełnosprawności, m.in. poprzez: kampanię „Opole w Rytmie Życzliwości”, współpracę z Powiatową Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu, redagowanie strony internetowej, czy prowadzenie wolontariatu. Osoby niepełnosprawne oraz ich rodziny otrzymywały na bieżąco informacje dotyczące różnych form wsparcia, w tym finansowego i możliwości otrzymania refundacji czy bezpłatnego wypożyczenia sprzętu tj.: wózki inwalidzkie, kule, chodziki, balkoniki i itp. Ponadto na portalu społecznościowym Facebook był aktualizowany profil Programu „Opolska Rodzina” na lata 2019-2029, na którym Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola umieszczał informacje, które dot. ww. Programu oraz Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu.

D. Doraźne organizowanie punktów informacji dla osób niepełnosprawnych podczas imprez miejskich z udziałem dużych grup mieszkańców

Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola, Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu oraz Centrum Informacyjno – Edukacyjnym „Senior w Opolu” działające przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Opolu organizowali tzw. „stoiska życzliwości” m.in. na imprezach miejskich takich jak: „Opolskie Dni Osób Niepełnosprawnych”, „Jarmark Niezwykłości”, „Opolskie Śniadanie Wielkanocne”, „Dni Seniora”, happening/piknik dla rodzin zastępczych, „VII Światowy Dzień Ubogich w Opolu”, gdzie można było skorzystać z poradnictwa w zakresie m.in. dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

[Cel 2. Pomoc w zakresie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny](#)

Zadania:

A. Prowadzenie poradnictwa dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów oraz udzielanie informacji pracownikom socjalnym i przedstawicielom organizacji pozarządowych w zakresie

zasad zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny, a także dostępu do leczenia i rehabilitacji

Pracownicy Wydziału Polityki Społecznej na bieżąco prowadzili poradnictwo dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów oraz udzielali informacji pracownikom socjalnym i organizacjom pozarządowym odnośnie zasad zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny w celu ułatwienia dostępu do leczenia i rehabilitacji.

Również pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu (MOPR) w trakcie przeprowadzanych rodzinnych wywiadów środowiskowych z osobami niepełnosprawnymi, przekazywali informacje dotyczące możliwości uzyskania dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na niwelowanie skutków niepełnosprawności. Pomagali podopiecznym w uzyskaniu dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w zakupie środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego. Dystrybuowano ulotki adresowane do osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych (wynikających również z niepełnosprawności) o formach pomocy, jakie można otrzymać za pośrednictwem Ośrodka. W 2023 r. z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu w związku z niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą pomoc uzyskało **1 490 osób**.

W ramach działalności Centrum Informacyjno – Edukacyjnego „Senior w Opolu” od 2021 roku prowadzona jest darmowa wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego dla wszystkich mieszkańców miasta Opolu. Osoby zainteresowane mogą skorzystać z wypożyczenia następujących sprzętów:

- wózków inwalidzkich,
- podpórek czterokołowych,
- stałych balkoników przestawnych,
- kul ortopedycznych inwalidzkich łokciowych.

Bezpłatna wypożyczalnia powstała dzięki współpracy Stowarzyszenia na Rzecz Integracji Środowiska Lokalnego „Chciej Chcieć” z siedzibą w Opolu, Centrum Informacyjno-Edukacyjnym „Senior w Opolu” z pozyskanych darowizn z Fundacji LOTTO im. Haliny Konopackiej i Fundacji PZU.

B. Rozdział środków przeznaczonych na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny

W 2023 roku utrzymywało się zwiększone zainteresowanie osób niepełnosprawnych pomocą realizowaną z wykorzystaniem środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Uwzględniając sytuację życiową i zdrowotną osób niepełnosprawnych pomoc w formie dofinansowań i refundacji skierowana była do osób najbardziej jej potrzebujących. W 2023 r. na realizację zadania polegającego na zaopatrzeniu w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny zaplanowano środki finansowe w wysokości **902 934,00 zł**. Do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opolu wpłynęło **508 wniosków** osób niepełnosprawnych. Środki finansowe przyznano na realizację **330 wniosków** i wydatkowano kwotę w wysokości **902 904,06 zł**.

Przyznane dofinansowania i refundacje dotyczyły głównie zakupu: aparatów słuchowych, systemów FM, protez, ortez, gorsetów, wózków inwalidzkich ręcznych i specjalnych, pionizatorów, obuwia ortopedycznego, protez piersi, materacy i poduszek przeciwoleżynowych, pieluchomajtek, cewników, sensorów, rowerów rehabilitacyjnych, łóżek rehabilitacyjnych, bieżni i rotorów. Realizację zadania w latach 2019-2023 roku obrazuje poniższa tabela.

Tabela 1 Podział środków PFRON na zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny w latach 2019-2023.

Lp.	Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków zrealizowanych	Kwota realizacji zadania
1.	2019	354	249	498 696,00 zł
2.	2020	338	310	541 515,00 zł
3.	2021	468	449	810 429,00 zł
4.	2022	454	374	768 665,83 zł
5.	2023	508	330	902 904,06 zł

Cel 3. Likwidacja barier architektonicznych, technicznych, transportowych oraz w komunikowaniu

Zadania:

- A. *Dostosowywanie mieszkań do indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych, technicznych,*
- B. *Poprawa warunków społecznej komunikacji osób niepełnosprawnych*

O dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się, natomiast o dofinansowanie likwidacji barier technicznych i w komunikowaniu się osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z ich niepełnosprawności.

W 2023 roku do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola złożono **83 wnioski** o dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych. Zawartych zostało **70 umów** z Wnioskodawcami oraz wypłacono dofinansowanie w łącznej wysokości **394 888,20 zł**, w tym do likwidacji:

- + *barier architektonicznych* - 18 umów na kwotę **193 271,00 zł**,
- + *barier technicznych* - 12 umów na kwotę **105 254,00 zł**,
- + *barier w komunikowaniu się* - 40 umów na kwotę **96 363,20 zł**.

Dofinansowania dotyczyły m.in. dostosowania łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych, poszerzenia otworów drzwiowych, likwidacji progów, montażu poręczy i uchwytów, zakupu podnośników wannowych, schodofazów, krzeseł i wind przyściennych, komputerów, smartfonów i tabletów. Realizację zadania w latach 2020-2023 roku obrazuje poniższa tabela:

Tabela 2. Podział środków PFRON na dofinansowanie dla osób niepełnosprawnych w ramach likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w latach 2020-2023

Lp.	Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków zrealizowanych	Kwota realizacji zadania
1.	2020	85	73	290 269,00 zł
2.	2021	93	78	335 279,00 zł
3.	2022	87	76	358 069,00 zł
4.	2023	83	70	394 888,20 zł

W 2023 r. Miejski Zarząd Dróg w Opolu wykonał następujące inwestycje:

- „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 435, przy ul. Niemodlińskiej w zakresie poszerzenia chodnika od działki nr 69/6 do działki nr 81/2” - wybudowano chodnik o długości 100 m;
- ✚ „Przebudowa ciągu pieszo-rowerowego wraz z odwodnieniem jezdni wzdłuż ul. Jagiełły (droga 454) na odcinku od mostu na rzece Mała Panew do skrzyżowania z ul. Wolności- przebudowano drogę dla pieszych i rowerów o długości 365 m;
- ✚ „Budowa drogi dojazdowej wewnętrznej w dzielnicy Wójtowa Wieś” – wybudowano drogę oraz chodnik o długości 213 m;
- ✚ „Budowa i przebudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie miasta Opolu w zakresie przebudowy skrzyżowania ul. Nysy Łużyckiej – drogi wojewódzkiej nr 435 z ul. Luboszycką – drogą powiatową nr 1703 O i odcinka ul. Nysy Łużyckiej od ul. Luboszyckiej do ul. Sienkiewicza” - wybudowano chodnik o długości 220 m i drogę dla rowerów o długości 27 m oraz sugerowane przejście dla pieszych;
- ✚ Budowa i przebudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie miasta Opolu w zakresie „Rozbudowa ul. Zwierzynieckiej w Opolu” – poszerzono jezdnie oraz przebudowano chodnik o długości 120 m;
- ✚ „Budowa drogi dojazdowej do ul. Prószkowskiej wraz z budową przejścia dla pieszych” – wybudowano drogę i chodnik o długości 46 m oraz przejścia dla pieszych z sygnalizacją świetlną;
- ✚ „Poprawa bezpieczeństwa pieszych poprzez budowę wyniesionego przejścia dla pieszych na ul. Gospodarczej w Opolu”;
- ✚ „Montaż aktywnych przejść dla pieszych - bezpieczny pieszy” - w zakresie zadania wykonano aktywne przejścia dla pieszych na ul. Wrocławskiej i ul. Spychalskiego w Opolu.

C. dostosowanie transportu miejskiego do potrzeb osób niepełnosprawnych

W 2023 r. Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Opolu realizował i kontynuował zadania i projekty:

1. Zakończenie realizacji projektu pn.: „Zakup autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą do ich obsługi” w zakresie obejmującym dostawę 8 sztuk fabrycznie nowych zeroemisyjnych autobusów miejskich niskopodłogowych klasy MAXI (6 szt. - 12-metrowych oraz 2 szt. 18-metrowych) napędzanych silnikiem elektrycznym, z rampą dla wózków inwalidzkich i miejscem do ich przewożenia w pojeździe, wyposażonych w system zapowiedzi głosowych umożliwiający korzystanie z komunikacji osobom niewidomym i niedowidzącym, opisane językiem Braille'a przyciski „STOP” znajdujące się wewnątrz autobusu oraz przyciski otwierania drzwi zamontowane na zewnątrz autobusu, a także tablice kierunkowe dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, w tym dodatkowa tablica umieszczona między I i II drzwiami na wysokości wzroku.
2. Kontynuacja realizacji projektu pn.: „Elektromobilne Opole – etap II” w zakresie obejmującym planowaną w 2024 r. dostawę 9 sztuk fabrycznie nowych autobusów miejskich niskopodłogowych klasy MAXI (12-metrowych) napędzanych silnikiem elektrycznym. Autobusy będą wyposażone w rampę dla wózków inwalidzkich oraz miejsce do ich przewożenia w pojeździe, system zapowiedzi głosowych umożliwiający korzystanie z komunikacji publicznej osobom niewidomym i niedowidzącym, opisane językiem Braille'a przyciski „STOP” wewnątrz autobusu, przyciski otwierania drzwi zamontowane na zewnątrz pojazdu, tablice kierunkowe dostosowane do potrzeb osób niedowidzących oraz dodatkowe oznakowanie piktogramem siedzeń pasażerskich z pierwszeństwem ich zajmowania przez osoby niepełnosprawne o ograniczonej zdolności ruchowej lub podróżujące z dziećmi.
3. Prace wdrożeniowe związane z uzyskaniem dofinansowania na realizację nowego projektu prowadzonego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pn.: „Zakup autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą do ich obsługi – etap II” w ramach

programu priorytetowego nr 6.2 „Zeroemisyjny transport Zielony transport publiczny”. Projekt obejmuje zakup 8 sztuk nowych zeroemisyjnych autobusów miejskich z napędem elektrycznym typu MAXI o długości 12 metrów. Autobusy będą w pełni dostosowane do przewozu osób niepełnosprawnych. W ramach wyposażenia zaplanowano: rampę dla wózków inwalidzkich, miejsce do przewożenia wózków inwalidzkich wewnątrz autobusu, system zapowiedzi głosowych służący m.in. osobom niewidomym i niedowidzącym, przyciski „STOP” wewnątrz autobusu opisane językiem Braille'a, przyciski otwierania drzwi zamontowane na zewnątrz pojazdu, tablice kierunkowe dostosowane do potrzeb osób niedowidzących oraz piktogramy na siedzeniach pasażerskich z pierwszeństwem ich zajmowania przez osoby niepełnosprawne, o ograniczonej zdolności ruchowej lub podróżujące z dziećmi.

4. Wprowadzenie dodatkowego oznakowania (kolorem żółtym) przycisku uruchamiającego głosowy odczyt informacji o odjazdach autobusów wyświetlanych na tablicach dynamicznej informacji pasażerskiej na przystankach autobusowych.
5. Realizacja szkolenia dla pracowników Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego Ssp. z o.o. w Opolu z obsługi klienta ze szczególnymi potrzebami. Celem szkolenia było podniesienie standardów obsługi klienta z niepełnosprawnością, w tym rozwój umiejętności komunikacji i reagowania w różnych sytuacjach, a także uwrażliwienie na indywidualne potrzeby wynikające z rodzaju niepełnosprawności.
6. Udział w opiniowaniu miejskich projektów organizacji ruchu w ramach cyklicznych posiedzeń Komisji ds. Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w zakresie obejmującym projektowanie rozwiązań mających na celu m.in. ułatwienie osobom niepełnosprawnym korzystanie z przystanków komunikacyjnych - prace wdrożeniowe oparte na wypracowanych i powszechnie stosowanych standardach odnoszących się do odpowiedniego doboru lokalizacji przystanków, a także budowy infrastruktury przystankowej, w tym dostosowania wysokości krawężników, długości peronów oraz zastosowania żółtych pasów integracyjnych dla osób niewidomych i niedowidzących.
7. Działania promocyjne dotyczące informowania o dostępności komunikacji miejskiej dla osób z niepełnosprawnościami - bieżące informowanie za pośrednictwem mediów społecznościowych.

D. Prowadzenie specjalistycznego transportu dla osób niepełnosprawnych

W dniu 30 grudnia 2021 r. pomiędzy Miastem Opole, a GM CONSULTING Marcin Groszek (Obecnie GROSZEK TRANS – Marcin Groszek) została zawarta umowa o świadczenie usług transportu specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych - mieszkańców miasta Opola mających trudności w poruszaniu się (Umowa CRU 002297/21 zawarta na okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.).

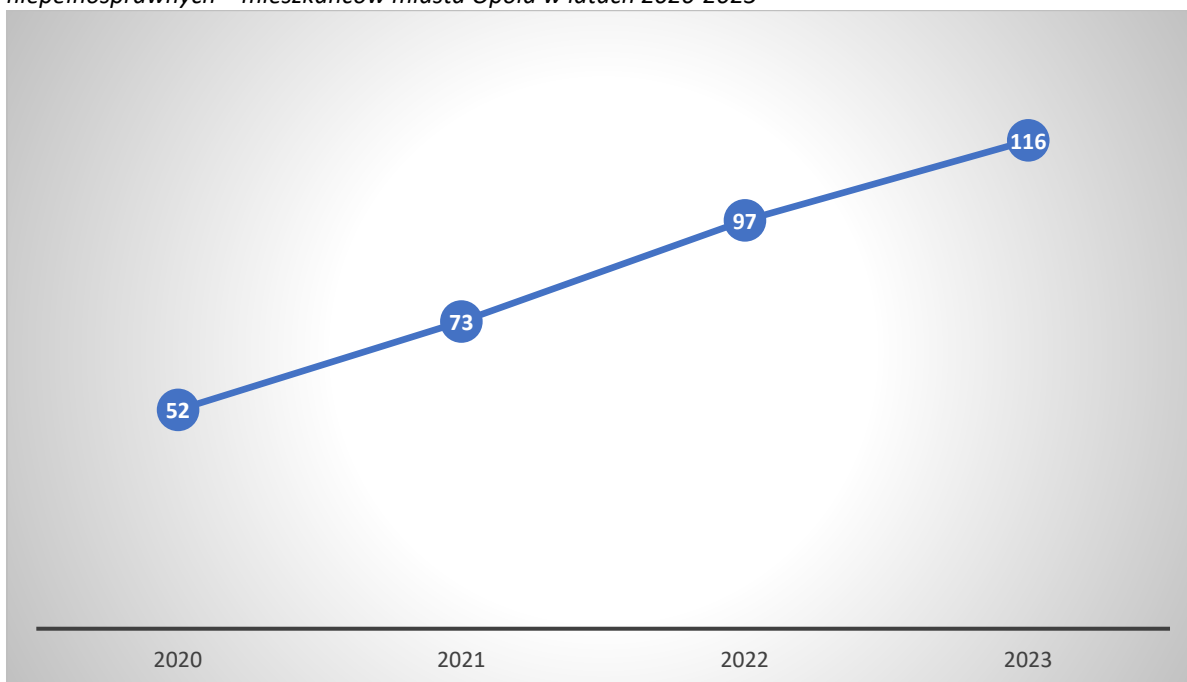
Usługa transportowa była świadczona pięcioma pojazdami przystosowanymi do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Osoby niepełnosprawne dowożone były m.in. do pracy, na uczelnię, rehabilitację, sklepów, restauracji, kina. W dni robocze tj.: od poniedziałku do piątku w godz. od 6:00 do 22:00 usługę świadczył pojazd I i II. Natomiast w godz. od 6:00 do 18:00 usługę świadczył pojazd III, IV i V. W dni ustawowo wolne od pracy i soboty w godz. od 8:00 do 20:00 usługę świadczył pojazd IV.

W 2023 roku do skorzystania z usługi transportu specjalistycznego uprawnionych było 356 mieszkańców miasta Opola, dla których wykonano 27 369 kursów. Realizację zadania w latach 2020 - 2023 obrazuje szczegółowo poniższa tabela.

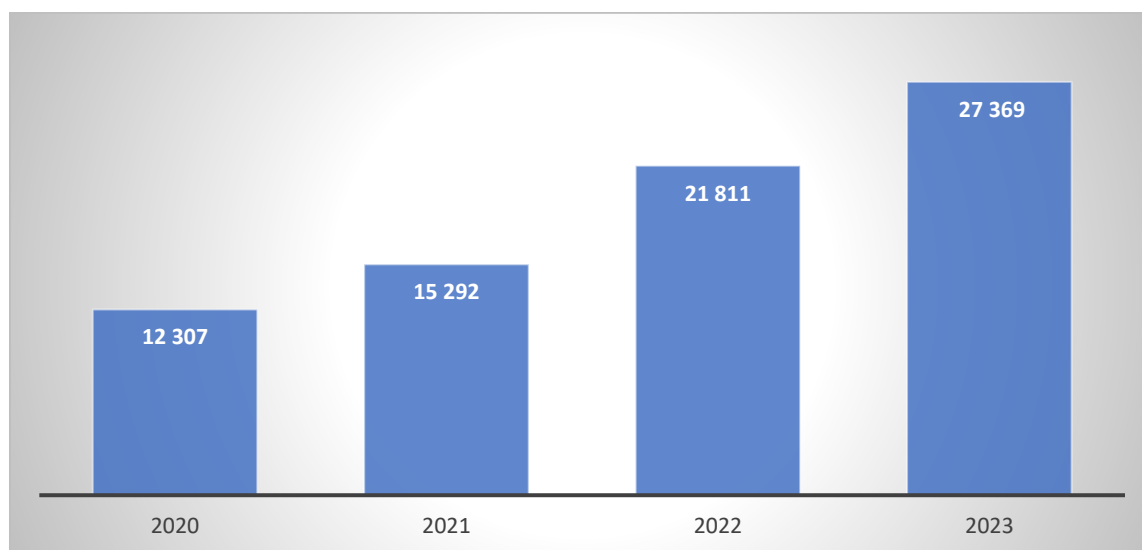
Tabela 3. Liczba wykonanych kursów w ramach usługi transportu specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych - mieszkańców miasta Opola mających trudności w poruszaniu się

Miesiąc	Liczba osób	Liczba kursów	Liczba osób	Liczba kursów	Liczba osób	Liczba kursów	Liczba osób	Liczba kursów
	2020 r.		2021 r.		2022 r.		2023 r.	
Styczeń	84	1 533	29	605	81	1592	122	2352
Luty	84	1 426	69	838	80	1556	122	2368
Marzec	70	786	81	1 243	90	1957	135	2697
Kwiecień	10	117	56	1 045	60	1757	120	2149
Maj	12	266	101	1 328	93	1844	123	2359
Czerwiec	60	1 205	95	1 391	92	1920	125	2324
Lipiec	68	1 604	92	1 581	97	1875	122	2314
Sierpień	55	1 086	62	1 074	84	1378	96	2114
Wrzesień	72	1 573	98	1 647	104	1973	113	2188
Październik	55	1 463	108	1 549	108	2011	120	2314
Listopad	26	634	101	1 494	109	2031	110	2316
Grudzień	34	614	71	1497	92	1917	86	1874
ŁĄCZNIE	-	12 307	-	15 292	-	21 811		27 369

Wykres 1. Średnia miesięczna ilość osób korzystających z usługi transportu specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych – mieszkańców miasta Opola w latach 2020-2023

Wykres 2. Liczba kursów wykonanych w ramach usługi transportu specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych mieszkańców miasta Opola w latach 2020-2023

Na realizację zadania pn. „Świadczenie usług transportu specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych – mieszkańców miasta Opola mających trudności w poruszaniu się” w 2023 r. wydatkowano z budżetu miasta Opola środki w wysokości 702 702,78 zł.

Dowóz uczniów z niepełnosprawnościami do przedszkoli, szkół i ośrodków, w tym poza Opola

Przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe regulują organizację bezpłatnego dowozu lub zwrotu kosztów dowozu do placówek oświatowych dla dzieci/uczniów niepełnosprawnych, a w szczególności:

- art. 32 ust. 6, który dotyczy dowozu dzieci przedszkolnych,
- art. 39 ust. 4, który dotyczy dowozu dzieci i młodzieży szkolnej.

Natomiast zgodnie z art. 39 ust. 4 pkt 1 ww. ustawy obowiązkiem gminy jest zapewnienie uczniom niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 127, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, także do najbliższej szkoły ponadpodstawowej, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 21 rok życia.

Lp.	Nazwa zadania	Liczba dowożonych dzieci	Liczba busów
1.	Dowożenie dzieci niepełnosprawnych z autyzmem do NZSS w Kup	16 uczniów	2 busy
2.	Dowóz dzieci niepełnosprawnych do przedszkoli oraz dowożenie dzieci niepełnosprawnych z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim do jednostek oświatowych	20 uczniów	4 busy
3.	Dowożenie uczniów niepełnosprawnych do szkół na terenie miasta Opola	49 uczniów	7 busów
4.	Dowożenie uczniów niepełnosprawnych Zespołu Placówek Oświatowych w Leśnicy	4 uczniów	1 bus

5.	Dowożenie ucznia niepełnosprawnego do Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nysie oraz uczennicy do Zespołu Szkół Medycznych w Prudniku	6 uczniów	1 bus
6.	Zwrot kosztów dowożenia uczniów niepełnosprawnych zamieszkałych w Opolu do szkół, przedszkoli i ośrodków na terenie miasta Opola przez opiekunów prawnych prywatnymi środkami transportu	51 uczniów	-
RAZEM		146 uczniów niepełnosprawnych z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego oraz z orzeczeniem o potrzebie uczestnictwa w zajęciach rewalidacyjno- wychowawczych	-

W 2023 r. na realizację zadania wydatkowano łącznie środki finansowe w wysokości **2 488 793,31 zł**, w tym dokonano zwrotu kosztów dowożenia uczniów niepełnosprawnych zamieszkałych w Opolu do szkół, przedszkoli i ośrodków na terenie miasta Opola przez opiekunów prawnych prywatnymi środkami transportu w wysokości **234 890,31 zł**.

E. Zapewnienie dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno - komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami

W 2019 r. do polskiego porządku prawnego weszła nowa, przełomowa ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Stwarza ona ramy prawno-organizacyjne do urzeczywistnienia idei dostępności w naszym kraju, nakładając na wszystkie podmioty publiczne obowiązek zapewnienia dostępności w aspekcie architektonicznym, cyfrowym i informacyjno – komunikacyjnym. Przepisy zawarte w ustawie mają na celu stworzenie osobom ze szczególnymi potrzebami, czyli osobom z niepełnosprawnościami, seniorom, kobietom w ciąży czy nawet osobie z dużym bagażem, warunków do bardziej samodzielnego i komfortowego korzystania z budynków i usług administracji publicznej, a także innych podmiotów publicznych (np. szkół, instytucji kultury, placówek służby zdrowia, pływalni itp.).

Zarządzeniem Nr OR-I.0050.485.2020 Prezydenta Miasta Opola z dnia 29 września 2020 r. został powołany Koordynator ds. dostępności w Mieście Opolu. Koordynator ds. dostępności realizuje w szczególności zadania związane z:

- 1) wsparciem osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do usług świadczonych przez Urząd Miasta Opola i miejskie jednostki organizacyjne;
- 2) przygotowaniem i koordynacją wdrożenia planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami przez Urząd Miasta Opola i miejskie jednostki organizacyjne;
- 3) monitorowaniem działalności Urzędu Miasta Opola i miejskich jednostek organizacyjnych w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;
- 4) prowadzeniem działań na rzecz promocji dostępności;
- 5) przedstawianiem Wojewodzie Opolskiemu informacji o podejmowanych działaniach z zakresu realizowanych zadań.

Decyzją Nr OR-I.120.2.16.2020 Prezydenta Miasta Opola z dnia 25 września 2020 r. został powołany zespół wspomagający koordynatora do spraw dostępności. Do zadań zespołu należy:

- 1) współpraca z koordynatorem do spraw dostępności w zakresie realizacji zadań zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;
- 2) koordynowanie i monitorowanie zadań związanych z wdrożeniem planu działania w zakresie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;
- 3) przedstawianie propozycji zmian i opiniowanie aktów prawnych i innych dokumentów dotyczących zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Na stronie Internetowej Urzędu Miasta Opola została utworzona zakładka Dostępność, na której można znaleźć następujące dane/informacje:

- ✚ kontakt z Koordynatorem ds. dostępności w Mieście Opolu;
- ✚ wniosek o zapewnienie dostępności;
- ✚ informacje o Zespole wspomagającym koordynatora ds. dostępności;
- ✚ informacja o dostępności budynków Urzędu Miasta Opola;
- ✚ raport o stanie zapewnienia dostępności podmiotu publicznego;
- ✚ plan działania na rzecz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami na lata 2022-2023;
- ✚ Deklarację dostępności strony internetowej www.opole.pl

Zostały podjęte również działania:

1. Wydział Administracyjno – Gospodarczy Urzędu Miasta Opola
Zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Zadanie polegało na likwidacji barier architektonicznych, cyfrowych oraz informacyjno-komunikacyjnych w budynkach Urzędu Miasta Opola.

Lp.	Opis zadania	Podjęte działania
1.	Zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków	Monitoring dostępności architektonicznej budynków Urzędu Miasta Opola i bieżące korygowanie nieprawidłowości
2.	Oznakowanie zmian wysokości podłoża (progi) ostrzegawczym, kontrastowym kolorem.	Na bieżąco w trakcie bieżących remontów w pomieszczeniach Urzędu Miasta usuwane są progi między pomieszczeniami, a w miejscach w których nie jest to możliwe progi są oznaczane taśmą w kolorze żółtym)

3.	Oznakowanie szklanych drzwi kontrastowym pasem szerokości 10-15 cm na wysokości oczu	Drzwi szklane w budynkach oznaczono widocznymi pasami na wysokości oczu
4.	Wprowadzenie pasa ostrzegawczego, przed początkiem i na końcu każdego biegu schodów	Oznakowano schody wejściowe przed budynkiem Ratusza. Z uwagi na stan techniczny schodów wejściowych do budynku przy Pl. Wolności 7-8 planuje się także remont schodów, a następnie ich oznakowanie
5.	Dostosowanie tablicy informacyjnej oraz tabliczek informacyjnych przy drzwiach do pomieszczeń biurowych w budynkach Urzędu Miasta do potrzeb osób niedowidzących. Wdrożenie oznaczeń w alfabecie Braille'a w budynku Ratusza	Tabliczki informacyjne przy drzwiach wymieniono w budynkach: Pl. Wolności 7-8, ul. Szpitalna 3b-5-7, ul. Damrota 1
6.	Zapewnienie dostępności osobom niedosłyszącym i głuchym	<p>PĘTLE INDUKCYJNE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budynek UM Ratusz: <ol style="list-style-type: none"> 1) Biuro Obsługi Klienta 2. Budynek przy Placu Wolności 7-8 <ol style="list-style-type: none"> 1) Sala obsługi - Wydział Podatków i Opłat Lokalnych 3. Budynek Centrum Dialogu Obywatelskiego przy ul. Damrota 1 <ol style="list-style-type: none"> 1) pok. 206 – II piętro 4. Budynek Centrum Usług Publicznych przy ul. Witolda Pileckiego 1 <ol style="list-style-type: none"> 1) Sala operacyjna: <ol style="list-style-type: none"> a) Punkt Obsługi Klienta b) Stanowisko Wydziału Polityki Społecznej 2) Urząd Stanu Cywilnego 3) Wydział Spraw Obywatelskich – Referat Komunikacji <p>WIRTUALNY TŁUMACZ JĘZYKA MIGOWEGO - dostępny jest w dwóch opcjach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dedykowany videophone zainstalowany w Biurze Obsługi Klienta w budynku UM Opola – Ratusz; 2. Usługa WEB udostępniona na stronie internetowej Miasta Opole (Urzędu Miasta Opola) pod adresem: https://tlumacz.migam.org/y3N1Wlzv4EDUIOJN0xOR

Działania realizowane są na bieżąco w ramach zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

2. W dniu 7 grudnia 2023 r. zostało przeprowadzone szkolenie z zagadnienia Dostępność+ dla naczelników i pracowników Wydziałów Urzędu Miasta Opola celem przybliżenia zagadnień i nałożonych obowiązków, które wynikają z ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

3. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR) w Opolu

Dostosowano budynek Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie (MOPR) przy ul. Armii Krajowej 36 do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (zaprojektowano i zamontowano 2 szt. Tyflomap (mapa czytana za pomocą zmysłu dotyku lub w ograniczonym stopniu wzrokiem, przeznaczona dla osób niewidomych lub słabowidzących. Stanowi rodzaj tyflografiki), wykonano usługę kontrastowego oznakowania budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem MOPR w Opolu, usytuowany przy ul. Plebiscytowej 18 w Opolu został wyposażony w schodołaz dla osób niepełnosprawnych i ze szczególnymi potrzebami (przekazany nieodpłatnie) z Urzędu Miasta Opola, co umożliwia dostępność dla każdego. Oznakowane zostały ciągi komunikacyjne w budynkach MOPR w Opolu. Zapewniono na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie (MOPR) w Opolu informacji dot. Projektów realizowanych we współpracy ze stowarzyszeniami z Opola w postaci nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu wzięli udział w II Targach Dostępności w Opolu pn. „Dostępność na start” i w konferencji pn. „Różnorodni, a nie dysfunkcyjni”.

4. Opolski Teatr Lalki i Aktora

W Opolskim Teatrze Lalki i Aktora w roku 2023 uruchomiono nową stronę internetową w ramach działań prowadzących do zwiększenia dostępności cyfrowej stron internetowych podmiotów publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami.

5. Narodowe Centrum Polskiej Piosenki w Opolu

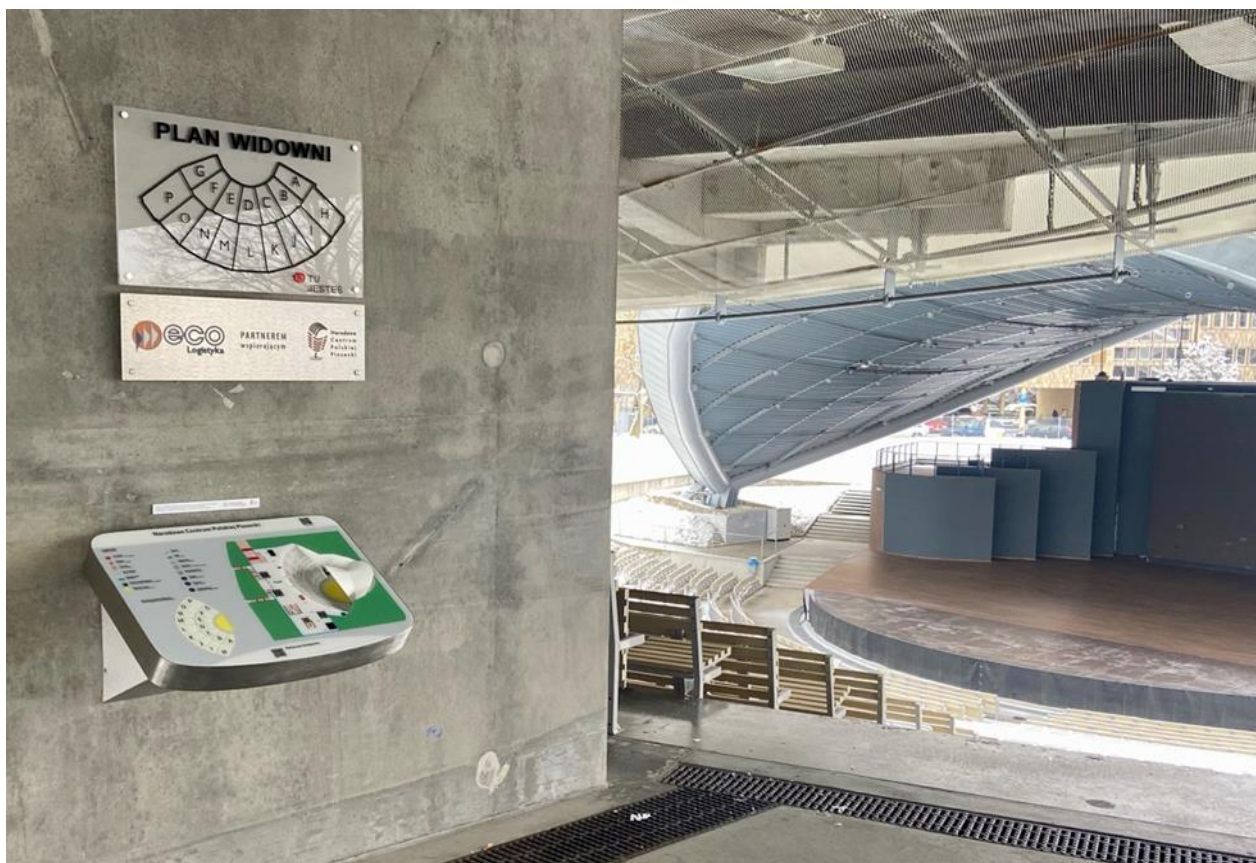
Narodowe Centrum Polskiej Piosenki zostało w 2023 roku wyposażone w plany tyflograficzne, czyli mapy dotykowe, które umożliwiają zapoznanie się z obiektem osobom z dysfunkcją wzroku. Plany tyflograficzne znajdują się na każdej kondygnacji budynku:

- plan tyflograficzny holu Amfiteatru z kasami i wejściem do obiektu
- plan tyflograficzny foyer i widowni Amfiteatru
- plan tyflograficzny tarasu Amfiteatru.

Zdjęcia dokumentujące powyższe zmiany w Narodowym Centrum Polskiej Piosenki:

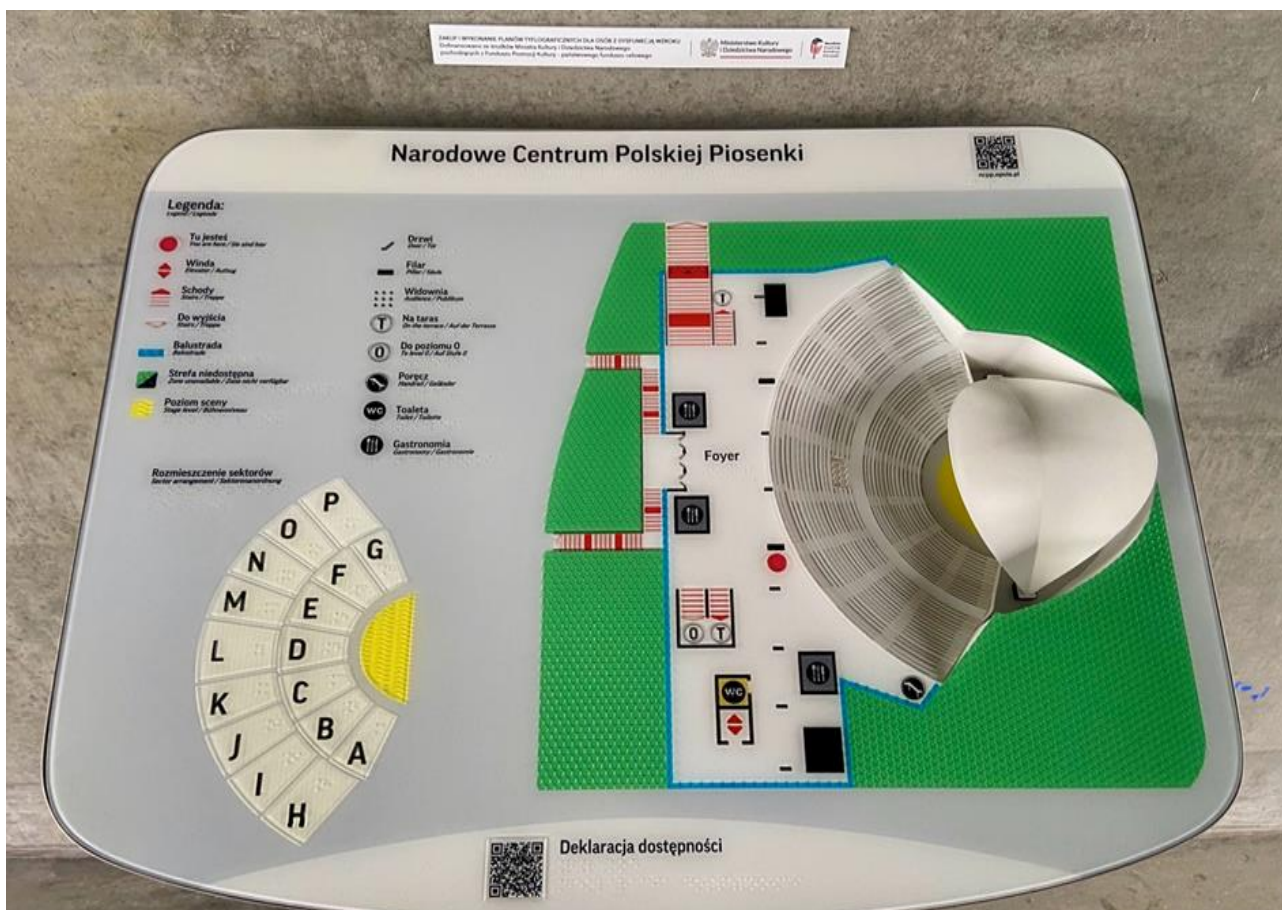
Zdjęcie 1. Plan hol kasa

Zdjęcie 2. Plan widownia

Zdjęcie 3. Plan tyflograficzny taras

Zdjęcie 4. Plan tyflograficzny foyer i widownia

6. Ogłoszono konkursy ofert z zakresu działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt. 1 - 32a (Dostępność Plus)

Celem zadań zleconych do realizacji NGO była realizacja zasad „DOSTĘPNOŚĆ PLUS” w sektorze pozarządowym. Działania przewidziane do realizacji w ramach zadania publicznego to wsparcie organizacji pozarządowych w zakresie dostosowania ich funkcjonowania do zasad „DOSTĘPNOŚCI PLUS” w zakresie dostępności cyfrowej oraz informacyjno – komunikacyjnej.

❖ Centrum Dialogu Obywatelskiego

Konkurs na wsparcie realizacji przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty zadań publicznych z zakresu działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w zakresie określonym w pkt 1 - 32 a tej ustawy (*Realizacja zasad Dostępność Plus w sektorze pozarządowym*) w 2023 roku. Działania realizowane w ramach otrzymanych dotacji dotyczyły wsparcia organizacji pozarządowych w zakresie dostosowania ich funkcjonowania w zakresie zasad „DOSTĘPNOŚCI PLUS” tj. dostępności cyfrowej oraz informacyjno - komunikacyjnej.

Opolskiemu Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych zlecono realizację zadania pn. Silne NGO - Dostępność Plus. Zadaniem wyłonionego stowarzyszenia jako operatora projektu, było zlecenie 7 organizacjom (realizatorom projektów) wykonanie zadań z zakresu „Realizacji zasad Dostępności Plus w sektorze pozarządowym”. W ramach otrzymanej dotacji operatorzy projektów w większości przypadków dostosowali strony internetowe na potrzeby osób z niepełnosprawnością.

Lp.	Podmiot	Nazwa zadania	Przyznana kwota dotacji (w zł)
Stowarzyszenia			50.000,00 zł
1.	Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	Silne NGO – Dostępność Plus	50.000,00

❖ Wydział Polityki Społecznej

Konkurs na powierzenie realizacji zadań publicznych z zakresu działalności na rzecz osób niepełnosprawnych (realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami) skierowany do organizacji pozarządowych lub innych uprawnionych podmiotów wskazanych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Działania, na które przeznaczono środki, dotyczyły prowadzenia kursów, warsztatów, konferencji, audytów i realizacji działań zmierzających do zwiększenia dostępności przestrzeni publicznej dla osób z różnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Beneficjentami zadania byli mieszkańcy Opola. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na powierzenie realizacji zadań w 2023 roku wynosiła **30 000,00 zł**. Poniżej zestawienie przyznanych dotacji:

Lp.	Podmiot	Nazwa zadania	Przyznana kwota dotacji (w zł)
			30.000,00 zł
1.	Fundacja Stałego Rozwoju	Dostępni na Opolszczyźnie	4.500
2.	Fundacja „Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym”	Dostępna Fundacja DOM II	5.500
3.	Stowarzyszenie Opolskie Lamy	Kino bez barier	10.000
4.	Fundacja Rozwoju Edukacji Empatycznej FREE (tryb pozakonkursowy)	Dostępne zajęcia edukacyjne	10.000

- Fundacja „Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym” w ramach otrzymanej dotacji dokonała zakupu przenośnych pętli indukcyjnych oraz ich montaż w lokalizacjach Fundacji. Doposażenie stanowić będzie w przyszłości formę wsparcia w pracy z osobami ze specjalnymi potrzebami oraz do prowadzenia terapii z osobami z niepełnosprawnością,
- Fundacja Stałego Rozwoju w ramach zadania pn. Dostępni na Opolszczyźnie, zrealizowała w ramach otrzymanej dotacji warsztaty z zakresu: „Standardy Dostępności dla NGO” m.in. członków organizacji pozarządowych, osób pracujących w instytucjach publicznych oraz osób z niepełnosprawnościami,
- Stowarzyszenie Opolskie Lamy zrealizowało zadania pn. „Kino bez barier”, w ramach którego zorganizowano projekcje filmowych, uzupełnione o dyskusje, spotkania/warsztaty dostosowane do odbiorców z różnego rodzaju dysfunkcjami.
- W trybie pozakonkursowym przekazano dotację w wysokości 10 000,00 zł Fundacji Rozwoju Edukacji Empatycznej FREE na zakup wyposażenia wykorzystywanego do prowadzenia zajęć edukacyjnych w postaci monitora interaktywnego wraz podstawą przyścienną oraz programem multimedialnym. Dzięki realizacji zadania możliwe stało się prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi niepełnosprawnościami.

7. Konkurs „Miejsca Przyjazne Seniorom i Osobom Niepełnosprawnym” – edycja 2023

W ramach konkursu nagradzane są instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, podmioty i osoby prowadzące działalność gospodarczą, które wykażą, że prowadzona działalność przyczynia się do przełamania barier: architektonicznych, komunikacyjnych, ekonomicznych, ale także

społecznych, z którymi borykają się osoby starsze oraz niepełnosprawne. W dotychczasowych edycjach konkursu nagrodzono w sumie 36 miejsc (w tym przyznano jeden tytuł jako nagrodę specjalną).

Laureaci konkursu „Miejsca Przyjazne Seniorom i Osobom Niepełnosprawnym” – edycja 2023 r.:

1. Kategoria Usługi różne - Klub Integracji Społecznej – Centrum Re-Start w Opolu
2. Kategoria Gastronomia - Gastrofaza Bar
3. Kategoria Usługi publiczne - Zespół Szkół Specjalnych
4. Kategoria Zdrowie - Gabinet Podologiczny Karolina Matejka
5. Kategoria Kultura i Sztuka - Kino Helios
6. Kategoria Kultura i sztuka - Wojewódzka Biblioteka Publiczna Centrum Dokumentacyjno-Wystawiennicze Niemców w Polsce.

Konkurs
Miejsca Przyjazne Seniorom
i Osobom Niepełnosprawnym w Opolu

Edycja 2023

Konkurs kierowany jest do instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, podmiotów i osób prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta Opola otwartych na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych.

Szczegółowe informacje na stronie www.opole.pl
Formularze zgłoszeniowe należy dostarczyć do organizatora osobiście lub listownie na adres: Centrum Informacyjno - Edukacyjne „Senior w Opolu”, ul. Krakowska 32, 45-075 Opole lub za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: m.jarosz-basztabin@mopr.opole.pl w terminie od dnia 8 do 31 maja 2023 r.

Kategorie:
Usługi publiczne,
Zdrowie,
Kultura i sztuka,
Sport i rekreacja,
Gastronomia,
Usługi różne

Dotychczasowe informacje można uzyskać pod numerem tel. 77 441-23-70.

F. Realizacja zadań z zakresu programu „Aktywny Samorząd” finansowanego z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)

W dniu 30 kwietnia 2018 r. pomiędzy Miastem Opole, a Opolskim Oddziałem Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zawarto umowę AS3/000013/08/D w sprawie kontynuacji realizowanego od 2012 r. pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

Każdego roku podpisany jest aneks do umowy określający wysokość środków przyznawanych przez Fundusz na dany rok jego realizacji. W 2023 r. kontynuowano realizację programu. Celem Programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Informacja nt. warunków realizacji programu w 2023 roku, w tym prezentacja programu, wzory druków i opisy poszczególnych obszarów programu, została zamieszczona na stronie internetowej www.opole.pl w zakładce sprawy społeczne/niepełnosprawni. Nabór wniosków na dofinansowanie zadań w ramach programu „Aktywny samorząd” rozpoczął się 1 marca 2023 r. a zakończenie programu 15 kwietnia 2024 r.

W ramach Modułu I i Modułu II programu osoby niepełnosprawne mogły uzyskać dofinansowanie do następujących obszarów wsparcia:

• **Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, tym:**

1. **Obszar A - likwidacja bariery transportowej:**
zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
zadanie 2 - pomoc w pozyskaniu prawa jazdy kategorii B.
2. **Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:**
zadanie 1, 3 i 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
3. **Obszar C – likwidacja bariery w poruszaniu się:**
zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,
zadanie 4 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.
4. **Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej** Wnioskodawcy poprzez zapewnienie opieki dla dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką - dziennego opiekuna, niani, lub w ramach klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego.

W ramach Modułu I (Obszar A, B i C) złożonych zostało - **53 wniosków osób niepełnosprawnych z terenu miasta Opola**. Pozytywnie zweryfikowano i zakwalifikowano do udzielenia dofinansowania **47 wniosków** spełniających kryteria programu w jego poszczególnych obszarach. Przyznano dofinansowania w wysokości **488 126,43 zł.** – zawartych zostało **46 umów na łączną kwotę 480 926,43 zł.**

W ramach Modułu I (Obszar D) złożonych zostało - **15 wniosków** osób niepełnosprawnych z terenu miasta Opola. Pozytywnie zweryfikowano i zakwalifikowano do udzielenia dofinansowania **15 wniosków** spełniających kryteria programu w jego poszczególnych obszarach. Przyznano dofinansowania w wysokości **32 180,43 zł.**

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym:

Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym adresowana jest do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w:

- szkole policealnej,
- kolegium,
- szkole wyższej (studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym/dziennym lub niestacjonarnym/wieczorowym/zaocznym lub eksternistycznym), a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

W 2023 roku złożono **32 wnioski** o dofinansowania kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym. W ramach Modułu II zawarto **29 umów na łączną kwotę 108 943,70 zł.**

G. Realizacja zadań z zakresu programu:

- „**Samodzielność-Aktywność-Mobilność!**” – **Mieszkanie dla absolwenta,**

- „**Samodzielność-Aktywność-Mobilność!**” – **Dostępne mieszkanie**

finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” - Mieszkanie dla absolwenta

W dniu 2 sierpnia 2022 r. pomiędzy Miastem Opole, a Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) zawarto **umowę SAA/000001/08/D** w sprawie realizacji programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – **Mieszkanie dla absolwenta**.

Celem programu jest wzrost niezależności Beneficjentów programu oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności osoby niepełnosprawnej. Program skierowany jest do pełnoletnich absolwentów, którzy w ciągu ostatnich 3 lat ukończyli edukację. W ramach programu Beneficjent programu może skorzystać z dofinansowania do kosztów wynajmu mieszkania lub domu, wymienionych w umowie najmu, na okres poszukiwania pracy i rozpoczęcia zatrudnienia do 60 miesięcy. Wysokość dofinansowania zależy od lokalizacji wynajmowanego mieszkania. Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – Mieszkanie dla absolwenta realizowany będzie do wyczerpania budżetu Programu.

Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – Dostępne mieszkanie.

W dniu 2 sierpnia 2022 r. pomiędzy Miastem Opole, a Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) zawarto umowę **SAM/000001/08/D** w sprawie realizacji programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – **Dostępne mieszkanie**.

Celem Programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych. W ramach programu osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku inwalidzkim może uzyskać dopłatę do zamiany mieszkania z barierami architektonicznymi na mieszkanie pozbawione barier, znajdujące się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku do poziomu 0 przed budynkiem. Wysokość dofinansowania stanowi różnicę pomiędzy ceną mieszkania nabywanego i sprzedawanego. PFRON publikuje kwartalne wartości maksymalnej kwoty dofinansowania w danym roku, w którym realizowany jest program. Beneficjent programu zamieszkały na terenie miasta Opola, mógł otrzymać dofinansowanie do wysokości 96 833,00 zł.

W 2023 roku w ramach Programu zawarto 1 umowę, na podstawie której Beneficjent otrzymał dofinansowanie w wysokości 91 125,00 zł.

Informacja dot. warunków realizacji programu, w tym prezentacja programu i wzory druków, została zamieszczona na stronie internetowej www.opole.pl w zakładce sprawy społeczne/niepełnosprawni. Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!”- Dostępne mieszkanie będzie realizowany do 2025 r.

Cel 4. Wyrównywanie szans w dostępie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do nauki

Zadania:

A. Zapewnienie kształcenia zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością poprzez umożliwienie nauki w dostępnym zakresie

Miasto Opole zapewniło dostęp oraz odpowiednie warunki do kształcenia dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi poprzez:

- ✚ umożliwienie nauki we wszystkich typach szkół zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi, edukacyjnymi oraz predyspozycjami,
- ✚ możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej,
- ✚ opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi poprzez np. umożliwienie realizowania indywidualnego procesu kształcenia i zajęć rewalidacyjnych,

- ✚ dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości uczniów.

W roku 2023 **Miejska Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna** wchodząca w skład Miejskiego Centrum Wspomagania Edukacji w Opolu wydała:

- ✚ **169** opinii o potrzebie wczesnego wspomagania,
- ✚ **667** orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci i uczniów: niewidomych i słabo widzących, z autyzmem, niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym, niesłyszących i słabo słyszących, z niepełnosprawnością ruchową, ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, zagrożonych niedostosowaniem społecznym i niedostosowanych społecznie,
- ✚ **5** orzeczeń o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych (indywidualnych lub zespołowych) dla niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu głębokim,
- ✚ **147** orzeczeń o potrzebie nauczania indywidualnego – dla uczniów z problemami zdrowotnymi z powodu stanu zdrowia utrudniającego lub uniemożliwiającego uczęszczanie do szkoły.

Opinie i orzeczenia służą przekazaniu nauczycielom i specjalistom placówki oświatowej informacji o funkcjonowaniu dziecka/ucznia w różnych sferach – informacji o potrzebach rozwojowych, emocjonalnych i społecznych, możliwościach i predyspozycjach. Informacje te są punktem wyjścia do tworzenia indywidualnych planów edukacyjno-terapeutycznych, sformułowania celów rozwojowych i terapeutycznych, optymalnych kierunków i sposobów pracy z uczniem. Orzeczenia zawierają też zalecenia odnośnie warunków, jakie należy zapewnić (organizacji przestrzeni fizycznej, wyposażenia technicznego), form kształcenia (oddział ogólnodostępny, integracyjny, specjalny), rodzaju wsparcia (rodzaju zajęć terapeutycznych/rewalidacyjnych) i sposobów pracy z dzieckiem/ucznikiem, w tym na rzecz maksymalnej, dostępnej mu aktywności i zakresu integracji społecznej. Całość działań ma służyć minimalizowaniu wpływu ograniczeń rozwojowych na funkcjonowanie edukacyjne, poznawcze i emocjonalno-społeczne oraz wykorzystaniu potencjału rozwojowego dzieci i młodzieży niepełnosprawnych.

W roku szkolnym 2022/23 zadania związane z zapewnieniem dzieciom i młodzieży kształcenia specjalnego realizowały przedszkola dla 229 dzieci, szkoły podstawowe dla 640 uczniów i szkoły ponadpodstawowe dla 164 uczniów. Łącznie, na wszystkich etapach edukacyjnych, kształceniem specjalnym objęto 1.033 osób posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Przedszkola publiczne:

W przedszkolach publicznych wychowaniem przedszkolnym objętych było **229** dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym: w oddziałach ogólnodostępnych - 128 dzieci, w oddziałach integracyjnych – 81 dzieci, w oddziałach specjalnych - 20 dzieci.

Publiczne szkoły podstawowe:

We wszystkich publicznych szkołach podstawowych kształciło się **640** uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym: w oddziałach ogólnodostępnych - 450 uczniów, w oddziałach integracyjnych - 63 uczniów, w szkole podstawowej specjalnej w ZSS - 127 uczniów.

Dla uczniów publicznych szkół podstawowych z różnymi rodzajami niepełnosprawności, posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, zorganizowano w 4 publicznych szkołach podstawowych 17 oddziałów integracyjnych, do których uczęszczało **66** uczniów niepełnosprawnych. Oddziały integracyjne funkcjonowały w:

- ✚ PSP nr 5 - 9 oddziałów – 36 uczniów niepełnosprawnych,
- ✚ PSP nr 14 - 4 oddziały – 14 uczniów niepełnosprawnych,
- ✚ PSP nr 15 - 3 oddziały – 13 uczniów niepełnosprawnych,
- ✚ PSP nr 31 – 1 oddział – 3 uczniów.

Liczba oddziałów integracyjnych i uczniów w tych oddziałach w poszczególnych szkołach:

Szkoła	Liczba oddziałów integracyjnych	Liczba uczniów w oddziałach integracyjnych	
		Ogółem	w tym: z orzeczeniem o potrzebie kształceniaspecjalnego
PSP nr 5	9	172	36
PSP nr 14	4	57	14
PSP nr 15	3	61	13
PSP nr 31	1	13	3
Ogółem	17	324	66

Szkoły ponadpodstawowe:

W szkołach ponadpodstawowych kształceniem specjalnym objętych było **164** uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Dla uczniów szkół ponadpodstawowych z różnymi niepełnosprawnościami, posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, zorganizowano w dwóch szkołach 7 oddziałów integracyjnych. Łącznie uczęszczało do nich 28 uczniów niepełnosprawnych.

Oddziały integracyjne funkcjonowały w:

- PLO nr VI - 4 oddziały – 21 uczniów niepełnosprawnych,
- BS I st. nr 5 w ZSB - 3 oddziały – 7 uczniów niepełnosprawnych.

Nauczanie indywidualne:

Uczniowie, którym stan zdrowia utrudniał lub uniemożliwiał uczęszczanie do szkoły, objęci byli zajęciami indywidualnego nauczania w domu rodzinnym, zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie indywidualnego nauczania. Indywidualne nauczanie zorganizowano dla 70 uczniów, przeznaczając na ten cel 874,16 godzin zajęć tygodniowo, w tym:

- ✚ w publicznych szkołach podstawowych indywidualnym nauczaniem objęto 24 uczniów – 231,16 godzin tygodniowo,
- ✚ w szkołach ponadpodstawowych indywidualnym nauczaniem objęto 46 uczniów, realizując 643 godzin tygodniowo.

Zajęcia rewalidacyjne:

Zajęcia rewalidacyjne zorganizowano dla 906 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym dla 229 dzieci w przedszkolach, 513 w szkołach podstawowych i 164 uczniów w szkołach ponadpodstawowych, przeznaczając na ten cel łącznie 1.853,5 godzin zajęć tygodniowo (590,5 w przedszkolach, 1026 w szkołach podstawowych, 237 godzin w szkołach ponadpodstawowych – nie wszyscy uczniowie realizowali zajęcia rewalidacyjne – w niektórych przypadkach rodzice uczniów składali u dyrektorów szkół pisemne rezygnacje z takich zajęć).

W Zespole Szkół Specjalnych zajęcia rewalidacyjne wynikają z ramowego planu nauczania, w wymiarze 10 godzin na oddział tygodniowo. Ponadto w ZSS realizowano również indywidualne zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim. Opieką objęto 11 osób (110 godzin tygodniowo). W zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności były organizowane następujące zajęcia rewalidacyjne: korekcji wad postawy, korekcji wad wymowy, nauka orientacji przestrzennej i poruszania się, nauka języka migowego lub innych alternatywnych metod komunikacji – w przypadku dziecka lub ucznia niesłyszącego lub z afazją, rozwijające umiejętności społeczne, w tym umiejętności komunikacyjne – w przypadku dziecka lub ucznia z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, inne wynikające z programów rewalidacji (zgodnie z zaleceniami w orzeczeniu).

Wczesne wspomaganie rozwoju

W celu stymulowania rozwoju dzieci z różnego rodzaju niepełnosprawnościami, w wieku od urodzenia do rozpoczęcia nauki szkolnej, były organizowane zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju. Zajęcia te prowadzili nauczyciele posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju niepełnosprawności dziecka oraz specjaliści, wchodzący w skład zespołów wczesnego wspomaganie w Przedszkolu Publicznym Integracyjnym nr 51 (65 dzieci – 128 godzin), Przedszkolu Publicznym Specjalnym nr 53 (42 dzieci – 84 godzin), Przedszkolu Publicznym nr 63 (8 dzieci – 17 godzin) oraz w Zespole Szkół Specjalnych (23 dzieci - 46 godziny). W roku szkolnym 2022/23 wczesne wspomaganie rozwoju zorganizowano dla **138 dzieci, przeznaczając na ten cel 275 godzin tygodniowo.**

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w poradni psychologiczno-pedagogicznej

Pracownicy Miejskiej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Opolu udzielali bezpośredniej pomocy dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej oraz ich rodzinom w formie pomocy indywidualnej i grupowej. W ramach form pomocy indywidualnej odbyły się:

- terapia pedagogiczna dla dzieci/uczniów z głębokimi deficytami rozwojowymi, dysleksją, dyskalkulią, trudnościami w uczeniu się, dla których wsparcie ze strony przedszkola czy szkoły nie były wystarczające. Zajęcia ukierunkowane były na wyrównywanie deficytów rozwojowych, trening umiejętności ortograficznych lub/i rachunkowych, dla części uczniów wdrożono terapię EEG Biofeedback. Odbyło się **938** spotkań terapeutycznych.
- terapia psychologiczna dla uczniów z problemami emocjonalno-społecznymi i osobowościowymi, np. trudnościami adaptacyjnymi, zaburzeniami lękowymi, mutyzmem, nerwicą natręctw, zaburzeniami depresyjnymi, zaburzeniami odżywiania, trudnościami w relacjach rówieśniczych, z problemami w radzeniu sobie ze stresem, gniewem, agresją, doświadczających przemocy rówieśniczej. Odbyło się **1 890** spotkań terapeutycznych.
- terapia trudności adaptacyjnych i psychospołecznych prowadzona przez pedagogów. Terapią objęto uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym, stwarzających trudności wychowawcze zarówno w szkole jak i domu. Odbyło się **214** spotkań terapeutycznych.
- terapia logopedyczna – odbyło się **1292** spotkań terapeutycznych.
- terapia rodzin, która uruchomiona została w sytuacjach nieprawidłowych relacji rodzinnych oraz trudności w realizowaniu roli rodzica, skutkujących zaburzeniami zachowania lub/i funkcjonowania emocjonalno-społecznego dzieci i młodzieży, zaburzeniami więzi rodzinnych, konfliktami w rodzinie. Odbyło się **972** spotkań terapeutycznych.
- porad i konsultacji udzielono **2 727**.

Zapewnienie warunków do rozwoju osobowościowego dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością

Wspomagając rodzinę w procesie wychowania Młodzieżowy Dom Kultury w Opolu rozszerza obszar działań opiekuńczych i profilaktycznych. Placówka rokrocznie wzbogaca ofertę programową o zajęcia artystyczne rozwijające zainteresowania artystyczne uczniów opolskich szkół, które dostępne są dla uczestników o różnym stopniu niepełnosprawności. W roku szkolnym 2022/2023 w zajęciach stałych grup i pracowni, w tym w pracowniach plastycznych Wróbel, Arte, w pracowni Ceramiki Artystycznej, pracowni Amfora, Tęcza, Ramka, Pracowni Rzemiosła i Kosmetyków, w zespołach tanecznych Pech i Adena, w Artystycznej Akademii Przedszkolaka, Akademii Pięciolatka udział brały dzieci z niepełnosprawnościami w stopniu pozwalającym na udział w zajęciach. Zajęcia taneczne, plastyczne, teatralne, ceramiczne i muzyczne są również formą arteterapii dla dzieci w nich uczestniczących. Zajęcia pozalekcyjne w pracowniach działających w Młodzieżowym Domu Kultury w Opolu są zgodnie z przepisami dostępne dla wszystkich chętnych uczestników, niepełnosprawność nie wyklucza z możliwości udziału w zajęciach.

Młodzieżowy Dom Kultury realizuje również bogatą ofertę zajęć o charakterze profilaktyczno-terapeutycznym dla dzieci i młodzieży żyjących w najbliższym otoczeniu osób uzależnionych

od alkoholu oraz w rodzinach dotkniętych wykluczeniem społecznym lub nim zagrożonych, z rodzin potrzebujących wsparcia a także dla dzieci posiadających aktualne orzeczenie o niepełnosprawności. Akcja wypoczynku dzieci i młodzieży finansowana jest ze środków budżetu miasta Opole.

W roku szkolnym 2022/2023 realizując funkcje opiekuńcze placówka przygotowała w okresie zimowych i letnich wakacji bogatą ofertę zajęć warsztatowych dla stałych uczestników kół i pracowni oraz rekreacyjnych dla pozostałych dzieci z miasta. Były to propozycje stacjonarne i wyjazdowe, które cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem. W trakcie ich trwania realizowano bogaty program działań artystycznych i profilaktycznych.

W ramach akcji „ZIMA w MIEŚCIE” zorganizowano m.in.

- 1 turnus półkolonii „Zima z Przygodą” dla dzieci dla dzieci z aktualnym orzeczeniem o niepełnosprawności,
- 2 turnusy półkolonii rekreacyjno-artystycznych dla dzieci i młodzieży z miasta Opola,
- zajęcia otwarte dla dzieci pozostających podczas ferii w miejscu zamieszkania.

Natomiast w ramach akcji wypoczynku letniego „Lato 2023” zorganizowano m.in.:

- 10 turnusów półkolonii rekreacyjno-artystycznych dla dzieci i młodzieży z miasta Opola,
- 2 turnusy warsztatów tanecznych,
- warsztaty grupy akrobatyki artystycznej,
- 2 turnusy kolonii profilaktyczno-artystycznej,
- 1 turnus półkolonii „Wakacje z Przygodą” dla dzieci z aktualnym orzeczeniem o niepełnosprawności.

Program wszystkich form wypoczynku organizowanych przez Młodzieżowy Dom Kultury w Opolu zakładał realizację obok zajęć rekreacyjnych i artystycznych, program zajęć terapeutycznych w związku z koniecznością pomocy dzieciom i młodzieży w radzeniu sobie ze skutkami pandemii Covid-19 oraz ze stresem wywołanym wojną w Ukrainie.

Realizowany od lat przez Młodzieżowy Dom Kultury w Opolu profilaktyczny projekt „Bezpieczne wychowanie” adresowany jest do zorganizowanych grup uczniów ze szkół podstawowych i średnich. W roku szkolnym 2022/2023 przebiegał w formie spotkań dla uczniów na temat problemów i zagrożeń ze strony współczesnego świata (uzależnienia, agresja, depresja, anoreksja, przemoc, Internet i gry komputerowe). Udział w nim wzięło blisko 800 uczniów. Dzięki podejmowanym tematom i ciekawym formom realizacji, rozmowom, dyskusjom, projekcjom filmów edukacyjnych program pomaga młodym ludziom pokonać stres, nabywać umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Program realizowany jest w chętnych szkołach Opola, a także w klasach integracyjnych oraz w zespołach uczniowskich z dziećmi posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności.

Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w Opolu był organizatorem nauki pływania osób niepełnosprawnych – zajęcia realizowane były na basenie „Wodna Nuta”, w ilości 12 godzin tygodniowo. Uczestniczyło w nich **29 osób niepełnosprawnych**. Ponadto Międzyszkolny Ośrodek Sportowy zorganizował Mikołajkowe Zawody Pływackie Osób Niepełnosprawnych, w których udział wzięło **14** uczestników.

B. Dostosowanie warunków edukacji do potrzeb osób z niepełnosprawnością poprzez usuwanie barier architektonicznych i transportowych

Kontynuacja działań dostosowawczych:

Obiekty oświatowe w Opolu poddawane są bieżącym remontom, mającym na celu zachowanie prawidłowego stanu technicznego i sanitarnego, oraz modernizacjom i adaptacjom wpływającym na poprawę bezpieczeństwa i warunków ich eksploatacji. Działania te wpływają bezpośrednio na ciągłą poprawę stanu technicznego i jakościowego istniejącej bazy oświatowej oraz przystosowują ją do zmieniających się przepisów i norm technicznych, sanitarnych, w tym związanych z dostosowaniem do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku zadanie to realizowały poszczególne przedszkola, szkoły i placówki oświatowe we własnym zakresie.

Ponadto w minionym roku zrealizowano następujące zadania inwestycyjne i remontowe, w tym m.in.:

- 1) zostały wybudowane nowe obiekty:
 - 5-oddziałowe przedszkole,
 - kompleks sportowo-rekreacyjny przy PSP nr 21,
 - boisko wielofunkcyjne przy ZSP nr 1,
- 2) zmodernizowano i wyposażono w nowe urządzenia place zabaw w ZSP nr 1, PSP nr 20 oraz PP nr 6, 8, 23, 26,
- 3) zmodernizowano boisko sportowe przy PSP nr 15 oraz stworzono ogólnodostępną strefę edukacyjno-rekreacyjną dla młodszych dzieci;
- 4) na terenie ZSTiO utworzono park kieszonkowy
- 5) w ramach zadania pn. „Dostosowanie warunków edukacji dla dzieci o specjalnych potrzebach” utworzono w szkołach podstawowych nr 1, 2 i 5 sale wyciszeń;
- 6) w PSP nr 2 utworzono salę integracji sensorycznej;
- 7) w PSP nr 11 utworzono ogródki dydaktyczne z zieloną strefą relaksu.
- 8) w ramach projektu „Trudny Start-Lepsza Przyszłość” w Zespole Placówek Oświatowych przystosowywany jest budynek D dla uczniów Szkoły Specjalnej Przystosobiącej do Pracy – przebudowano blok szatniowo-sanitarny przy Sali gimnastycznej, toalety na I i II piętrze dla osób niepełnosprawnych wraz z wymianą instalacji elektrycznej oraz zlikwidowano bariery architektoniczne.

Doposażenie szkół realizujących kształcenie specjalne w sprzęt i urządzenia do nauki oraz rehabilitacji na miarę potrzeb i oczekiwań osób niepełnosprawnych i ich opiekunów

W 2023 roku zadanie to realizowały poszczególne przedszkola, szkoły i placówki oświatowe we własnym zakresie. W ramach **Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych „Aktywna tablica”** PSP nr 2, 16, 24, 28, 31 i 32 zakupiły:

- 1) pomoce dydaktyczne i narzędzia do:
 - terapii psychoneurologicznej dla uczniów z zaburzeniami uwagi i koncentracji, z niepełnosprawnością intelektualną oraz dla uczniów z zaburzeniami procesów uczenia się, w tym z dysleksją, dyskalkulią;
 - terapii procesów komunikacji, w tym zaburzeń przetwarzania słuchowego, dla uczniów z centralnymi zaburzeniami koncentracji i uwagi, słabosłyszących, zaburzeniami koncentracji i uwagi, w tym z ADHD, ADD, autyzmem;
 - terapii dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim;
 - terapii dla uczniów mających problemy w edukacji szkolnej, wymagającymi terapii logopedycznej lub psychologicznej;
 - terapii dla uczniów posługujących się wspomagającymi i alternatywnymi metodami komunikacji ACC, w szczególności uczniów z uszkodzeniami neurologicznymi, porażeniami.
- 2) specjalistyczne oprogramowanie do pomocy dydaktycznych lub narzędzi do terapii;
- 3) komputery stacjonarne lub laptopy, jeżeli były one niezbędne do prawidłowego funkcjonowania pomocy dydaktycznych, narzędzi do terapii lub oprogramowania.

Na realizację programu przeznaczono środki finansowe w wysokości **167 996,32 zł**, które pochodziły z dotacji celowej Ministerstwa Edukacji i Nauki.

W minionym roku kontynuowana była realizacja **Rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2023-2025**. Pomoc przysługiwała uczniom: słabowidzącym, niesłyszącym, słabosłyszącym, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, z niepełnosprawnością

ruchową, w tym z afazją, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności była niepełnosprawność wymieniona wyżej - posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, uczęszczającym do odpowiednich klas szkół ponadpodstawowych. W ramach programu dofinansowano zakup podręczników do kształcenia ogólnego i do kształcenia w zawodach, materiałów edukacyjnych do kształcenia ogólnego i do kształcenia zawodowego oraz materiałów ćwiczeniowych. W roku szkolnym 2023/24 z dofinansowania zakupu podręczników lub materiałów edukacyjnych skorzystało **281 uczniów**.

Na ten cel przeznaczono łącznie kwotę **105 676,99 zł**, która pochodziła z dotacji celowej Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Liczba uczniów szkół ponadpodstawowych	Przyczyna niepełnosprawności
13	słabowidzenie
4	niestyszenie
29	słabosłyszynie
31	niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
30	niepełnosprawność ruchowa, w tym z afazja
132	autyzm, w tym z zespół Aspergera
42	niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym

Ponadto w ramach otrzymanej w 2023 roku dotacji na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe, dostosowane po potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, uczęszczających do szkół podstawowych, zakupiono m.in. podręczniki do zajęć z zakresu edukacji polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej oraz z zakresu danego języka obcego nowożytnego. Podręczniki oraz materiały edukacyjne i ćwiczeniowe otrzymało **187 uczniów** niepełnosprawnych.

Liczba uczniów szkół podstawowych	Przyczyna niepełnosprawności
8	słabowidzenie
1	niestyszenie
7	słabosłyszynie
25	niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
82	autyzm, w tym z zespół Aspergera
64	niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym

Na ten cel wydatkowano łącznie kwotę **66 415,04 zł**, która pochodziła z dotacji celowej Ministerstwa Edukacji i Nauki.

C. Zapewnienie oferty doskonalenia zawodowego dla kadry pedagogicznej pracującej z uczniami niepełnosprawnymi oraz wsparcia w zakresie wdrażania specjalnych form pracy z dziećmi z niepełnosprawnościami

Miejski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w ramach statutowej działalności zrealizował następujące formy doskonalenia zawodowego:

Lp.	Forma doskonalenia	Liczba zrealizowanych form doskonalenia	Liczba godzin zrealizowanych form doskonalenia	Liczba przeszkolonych nauczycieli
1.	Szkolenia rad pedagogicznych	41	164	902
2.	Seminaria/fora/zespoły problemowe	129	258	582
3.	Warsztaty metodyczne	154	448	1058
4.	Kursy doskonalące	31	145	247
5.	Kursy nadające uprawnienia	4	10	35
6.	Kursy kwalifikacyjne	2	200	11
7.	Sieci współpracy i samokształcenia	78	156	803
8.	Indywidualne i grupowe konsultacje	431	346	1834
9.	Zajęcia otwarte i pokazowe	59	62	142
10.	Akademia Umiejętności Nauczyciela	18	100	9

Ponadto przeprowadzono następujące szkolenia kadry pedagogicznej m.in. ukierunkowane na pracę z uczniami z niepełnosprawnościami:

Lp.	Obszary tematyczne szkoleń	Liczba przeszkolonych nauczycieli
1.	Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna	980
2.	Praca nauczyciela formach pozaszkolnych	45
3.	Problematyka wychowawcza	592
4.	Pomoc psychologiczno-pedagogiczna z uwzględnieniem doradztwa edukacyjno-zawodowego	274
5.	Kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	294
6.	Podstawa programowa wychowania przedszkolnego, kształcenia ogólnego i kształcenia w zawodach	193
7.	Innowacje w edukacji, konkursy i inne szkolenia dla nauczycieli	161

Wsparcie nauczycieli w zakresie wdrażania metod pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych realizowane było przez specjalistów Miejskiej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Opolu w formie:

- spotkań z zespołami nauczycieli, w tym w ramach zespołów tworzących indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny dla dzieci/uczniów sprawiających problemy wychowawcze, prezentujących symptomy demoralizacji i niedostosowania społecznego oraz uczniów, których planowano objąć zindywidualizowaną ścieżką kształcenia,
- indywidualnych i zespołowych konsultacji z nauczycielami i dyrektorami placówek oświatowych.

Cel 5. Zapewnienie podstawowych potrzeb społecznych umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym

Zadania:

A. Wsparcie dotyczące warunków socjalno – bytowych

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR) w Opolu wspierał mieszkańców miasta Opolu poprzez kierowanie osób niesamodzielnych do placówek wsparcia dziennego oraz do placówek opieki całodobowej. W 2023 r. z działalności prowadzonej przez **Domy Dziennego Pobytu** w Opolu – DDP „Magda-Maria”, DDP „Złota Jesień”, DDP „Malinka” oraz Filii „Nad Odrą” - skorzystało **794 osób starszych i niepełnosprawnych**.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych w 2023 r. w Domach Dziennego Pobytu w Opolu:

DDP „Złota Jesień”:

- ✓ Codzienna gimnastyka dla seniorów na krzesłkach kierowana dla osób najstarszych i najstarszych ok. 30 osób.
- ✓ Sala z matami masującymi oraz siłownia – 20 osób.
- ✓ Obsługa osób niepełnosprawnych przy obiadach codziennie w godzinach od 12.30 do 13.00.
- ✓ Bezpłatna wypożyczalnia kul, wózków i chodzików na zakupy lub do poruszania się w mieszkaniu oraz łózek rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych.
- ✓ Praca z ciałem i oddechem, ćwiczenia pamięci.
- ✓ Pomoc psychologa:
 - konsultacje i porady telefoniczne;
 - rozmowy psychologiczne o charakterze diagnostycznym;
 - rozmowy psychologiczne o charakterze wspierającym;
 - spotkania o charakterze terapeutycznym;
 - działania mediacyjne;
- ✓ Współpraca z Miejską Biblioteką Publiczną w Opolu, udostępnianie pozycji pisanych alfabetem Braille'a, biblioteka czynna była na tzw. telefon (książki dostarczane były bezpośrednio do mieszkań).
- ✓ Warsztaty Terapii Zajęciowej organizowane dla seniorów, m.in. ozdabianie toreb prezentowych, robienie kartek okolicznościowych, tworzenie i kolorowanie mandeli, tworzenie biżuterii, szycie małpek dla dzieci w ramach współpracy z Fundacją Dr Clown, itp.
- ✓ Warsztaty plastyczne rozwijające kreatywność oraz wystawy tych prac.
- ✓ Udział w Opolskich Dniach Seniora.
- ✓ Organizacja wycieczek, w których uczestniczyło ok. 40% osób niepełnosprawnych.
- ✓ Organizowanie biesiad i wieczorków tanecznych, w których w których uczestniczyło ok. 40% osób niepełnosprawnych.
- ✓ Organizacja imprez okolicznościowych takich jak np.: Dzień Babci i Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Dzień Niepodległości, w których za każdym razem bierze udział ok. 100 seniorów z czego ok. 60 % to osoby z niepełnosprawnością.
- ✓ Próby zespołu wokalnego oraz tanecznego, które uwzględniają udział osób niepełnosprawnych. Członkowie biorą udział w wielu koncertach również dla osób niepełnosprawnych np. w trakcie Opolskich Dni Osób Niepełnosprawnych na Placu Wolności czy też w Domu Pomocy Społecznej dla Kombatantów z okazji Dnia Babci, Dziadka itp.
- ✓ Prelekcje promujące zdrowie i bezpieczeństwo seniorów.
- ✓ Promowanie działań sportowych poprzez udział w Wojewódzkiej Olimpiadzie Senioralnej i Osób Niepełnosprawnych, zawodach w kręgle.

DDP „Malinka” oraz Filii „Nad Odrą”:

- ✓ Zapewnienie osobom niepełnosprawnym szerszego dostępu do rehabilitacji społecznej, kultury, sportu, rekreacji i turystyki.
- ✓ Promowanie dostępu do instytucji kultury poprzez organizowanie wyjść do teatru, filharmonii, kina.
- ✓ Promowanie działań mających na celu integrację międzypokoleniową, likwidację barier kulturowych i społecznych poprzez organizację spotkań z dziećmi z przedszkoli, szkół.
- ✓ Prowadzenie rehabilitacji poprzez terapię sztuką: zorganizowanie targów twórczości, wystawy prac z rękodziełem artystycznym, organizowanie spotkań literackich.
- ✓ Dofinansowanie i promowanie sportu, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
- ✓ Promowanie działań prozdrowotnych poprzez organizację w placówce zajęć sportowych: zumbi, pilates, zdrowy kręgosłup, spacerów Nordic - Walking, zajęć rekreacyjnych na basenie, organizacja turniejów boule oraz w kręgle.
- ✓ Promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego, zaangażowania w rozwój środowiska lokalnego poprzez organizację: balów karnawałowych, turnieju kulinarnego „Master-Chef” dla seniorów z miasta Opola, w tym osób z niepełnosprawnościami.

DDP „Magda-Maria”:

- ✓ W placówce usunięto wszystkie bariery architektoniczne i komunikacyjne. Ponadto placówka wypożycza balkoniki i wózki inwalidzkie pozyskane z darowizn współpracującego z DDP-em, Stowarzyszenia Klub Przyjaciół Poczdamu.
- ✓ Prowadzenie rehabilitacji społecznej poprzez włączanie osób niepełnosprawnych do udziału w różnych grupach zajęciowych zgodnie z ich potrzebami społecznymi i możliwościami zdrowotnymi. Dostosowywanie zajęć do możliwości fizycznych i percepcyjnych uczestników, stałe rozszerzanie oferty uwzględniającej potrzeby korzystających z nich osób – prowadzenie zajęć ruchowych o różnym stopniu wysiłku fizycznego, zajęć muzycznych, plastycznych, manualnych, tzw. gimnastyki umysłu z nastawieniem na wzmocnienie pamięci i koncentracji, spotkań informacyjnych, oraz spotkań towarzyskich i imprez kulturalnych.
- ✓ Włączanie osób niepełnosprawnych do udziału w wydarzeniach kulturalnych organizowanych i współorganizowanych przez placówkę, lub inne organizacje społeczne i jednostki kulturalne miasta Opola.
- ✓ Podejmowane były różne działania mające na celu promowanie osiągnięć osób niepełnosprawnych: wystawy plastyczne, wystawy rękodzielnicze, udział grupy chóralnej i tanecznej w przeglądach, festiwalach, imprezach plenerowych, spotkaniach artystycznych wielopokoleniowych.
- ✓ Promowanie zdrowego stylu życia poprzez organizowanie spacerów Nordic - Walking, rozgrywek w kręglowe, udział w spartakiadzie senioralnej, organizowanie wycieczek jedno i kilkudniowych.
- ✓ Zachęcanie do czynnego udziału w życiu placówki: w Radzie Domu, Klubie Seniora oraz organizacjach społecznych m.in. w Klubie Przyjaciół Poczdamu, który ma siedzibę w DDP „Magda-Maria”.

Ponadto:

- z usług środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2023 r. skorzystało 150 osób,
- do domów pomocy społecznej skierowano 92 osoby (51 do DPS na terenie Opola i 41 do DPS poza Opolem),
- w ramach Centrum Wolontariatu w 2023 r. podpisano 61 umów,
- w ramach Korpusu Wsparcia Seniorów podpisano 22 umowy wolontariackie. Zorganizowano cykl szkoleń, Festiwal Wolontariatu i Galę Wolontariatu.
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu prowadził akcję dystrybucji Kopert Życia – jest to specjalnie przygotowana koperta, która może przyczynić się do uratowania ludzkiego życia. W Koperce Życia umieszcza się informacje dotyczące stanu zdrowia, przyjmowanych leków, dane

osób które należy zawiadomić w przypadku choroby – przydatne w sytuacji, kiedy ratownicy medyczni, lekarze czy strażacy muszą szybko reagować w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia, a w danym momencie jest brak kontaktu z osobą będącą np. po wylewie, udarze mającą kłopoty z mówieniem, może dramatycznie opóźnić akcję. W 2023 r. rozdysponowano 224 kopert.

Również Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu przy współudziale podmiotów spoza sektora finansów publicznych realizował usługę pomocy alarmowej dla mieszkańców Opola. System Teleopieki oparty na urządzeniach telefonicznych, pozwala, za pomocą odpowiedniego przycisku, w ciągu kilku sekund, połączyć się z całodobowym centrum operacyjnym. Na podstawie wcześniej podanych informacji, osoba wzywająca pomocy, jest identyfikowana i operator dyżurujący powiadamia odpowiednie osoby lub służby alarmowe. Wsparcia w formie usługi wspomagającej, jaką jest teleopieka.

Poniższa tabela przedstawia dane dot. wysokości nakładów finansowych oraz liczbę osób objętych ww. usługą w latach 2020-2023:

Tabela 4. Dane dot. wysokości nakładów finansowych oraz liczbę osób objętych usługą Teleopieki w latach 2020-2023

Rok	Wydatki na usługę Teleopieki
2020	4 973,70 zł
2021	4 516,95 zł
2022	4 142,65 zł
2023	2 919,38 zł

W 2023 r. realizowany był Miejski Program Osłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” w ramach Programu Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023. Adresatami Programu byli seniorzy w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Realizacja Programu obejmowała swoim zakresem dwa moduły:

- a) celem realizacji Modułu I było zapewnienie przez wolontariuszy usługi wsparcia seniorów w wieku 65 lat i więcej z terenu miasta Opola, przez m.in.:
- ✓ wsparcie społeczne,
 - ✓ wsparcie w czynnościach dnia codziennego.

Z oferowanej pomocy skorzystało 10 osób.

- b) celem realizacji Modułu II była poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”. W ramach programu seniorom w wieku 65 lat i więcej został zapewniony dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa” wyposażonych w co najmniej trzy z następujących funkcji:

- ✓ przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- ✓ detektor upadku,
- ✓ czujnik zdjęcia opaski,
- ✓ lokalizator GPS,
- ✓ funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
- ✓ funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja).

Z oferowanej usługi skorzystało 50 osób.

Działalność Centrum Aktywizacji Społecznej w Opolu

W 2023 r. w Centrum Aktywizacji Społecznej zostały podjęte m.in. następujące działania skierowane do:

a) dzieci i młodzieży, w tym z niepełnosprawnościami:

- ✓ „Film na CASie, edycja 3” – kino plenerowe dla dzieci. Projekt prorodzinny realizowany w miesiącach wakacyjnych przez Fundację Rozwoju Społecznego SPINACZ;
- ✓ „Akademia Super Wiewiórki” – nauka pierwszej pomocy dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Projekt realizowany przez Opolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża;
- ✓ Warsztaty mające na celu promocje zdrowia psychicznego organizowane w ramach Konferencji „O pomocy dla zdrowia psychicznego”. Beneficjentami warsztatów była młodzież ze szkół ponadpodstawowych. Organizatorem wydarzenia były Miasto Opole, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu, Fundacja Rozwoju Społecznego SPINACZ oraz Opolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża;
- ✓ „CAS, czyli czas dla młodych 2.0” – projekt mający na celu wsparcie psychologiczno-społeczne młodzieży z Opola, realizowany przez Fundację „W rozwoju”;
- ✓ „Sztuka Młodych w CAS” – warsztaty wokalne i teatralne dla młodzieży, realizowane przez Fundację „Trampolina”;
- ✓ Półkolonie integracyjne polsko – ukraińskie. Projekt obejmował 2 turnusy półkolonii letnich dla dzieci w wieku 7-12 lat, realizowany przez Fundację Rozwoju Społecznego SPINACZ oraz Opolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża;
- ✓ Warsztaty świąteczne, integracyjne polsko – ukraińskie. Projekt prorodzinny realizowany przez Fundację Rozwoju Społecznego SPINACZ oraz Opolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża;
- ✓ Warsztaty rodzinne „Świątecznie z Opolskimi Dziouchami, edycja 3”. Projekt realizowany przez Fundację Opolskie Dziouchy;
- ✓ Spotkania rodzin zastępczych. Zadanie realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu;
- ✓ Warsztaty „Zdrowa, twórcza i piękna drugiego planu bohaterka. Projekt prorodzinny realizowany przez Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych Jestem;
- ✓ Warsztaty taneczne, wokalne i plastyczne dla dzieci pochodzących z Ukrainy, realizowane przez Fundację GRINGO;
- ✓ Kurs języka polskiego dla dzieci pochodzących z Ukrainy, realizowany przez Fundację GRINGO;
- ✓

b) mieszkańców miasta Opola, niezależnie od wieku:

- ✓ Konferencja „O pomocy dla zdrowia psychicznego” realizowana w ramach Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego, mająca na celu promocję zdrowia psychicznego oraz zwrócenie uwagi ludzi na całym świecie na problemy natury psychicznej dedykowana uczniom, ich rodzicom oraz nauczycielom. Organizatorem wydarzenia było Miasto Opole, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu, Fundacja Rozwoju Społecznego SPINACZ i Opolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża;
- ✓ Profilaktyka połączeń – warsztaty, prelekcje, panel dyskusyjny z autorytetami i praktykami z obszarów psychologii, psychoterapii i profilaktyki dedykowane nauczycielom, psychologom, pedagogom, dyrektorom i wychowawcom pracującym z młodzieżą, realizowane przez Fundację „Wypłyn na głębie”;
- ✓ Warsztaty psychologiczne oraz indywidualne spotkania z psychologiem w ramach projektu „New Colors, Spokój w głowie”, dedykowane mieszkańcom Opola powyżej 14 roku życia

doświadczającym trudności w życiu osobistym, społecznym i zawodowym. Projekt realizowany przez Fundację psychoterapii i psychoedukacji INTRA;

- ✓ Podróże małe i duże – projekt integracyjny realizowany przez Towarzystwo Przyjaciół Opola;
- ✓ Warsztaty malarskie – sekcja malarska prowadzona przez Pana Jana Gruszkę przy Towarzystwie Przyjaciół Opola;
- ✓ Warsztaty malowania wzoru opolskiego – realizowane przez Fundację „Opolskie Dziouchy”;
- ✓ Opolskie Kobiety Kręgi – warsztaty dla kobiet realizowane przez Fundację „Opolskie Dziouchy”;
- ✓ Warsztaty dla kobiet realizowane przez Radę Dzielnicy Stare Miasto;
- ✓ Klub Ojca – spotkania w ramach klubu ojcowskiego;
- ✓ Warsztaty jogi, integracyjne polsko – ukraińskie, realizowane przez Fundację GRINGO;
- ✓ Fotoklub – spotkania miłośników fotografii realizowane przez Związek Polskich Artystów Fotografików, Oddział Opolski przy Towarzystwie Przyjaciół Opola;
- ✓ Zajęcia zumbi dla kobiet pochodzących z Ukrainy, realizowane przez Fundację Human Doc;
- ✓ Salon Opolskiej Nauki. Spotkania z opolskimi naukowcami oraz specjalistami różnych dziedzin. Projekt realizowany przez Towarzystwo Przyjaciół Opola;
- ✓ Sekcje gier planszowych, brydża i warcabów realizowane przy współpracy z Centrum Informacyjno – Edukacyjnym „Senior w Opolu” oraz Fundacją psychoterapii i psychoedukacji INTRA;
- ✓ Songwriters festiwal – projekt realizowany w klubokawiarni OPO, w miesiącach wrzesień – październik przez Stowarzyszenie „Kulturalne Opole”;
- ✓ Festiwal Wolontariatu IMPULS – projekt realizowany przez Opolskie Centrum Wolontariatu ISKRA;
- ✓ Warsztaty ekologiczne, realizowane przez Klub Ochrony Środowiska Śląska Opolskiego;

c) seniorów:

- ✓ „Aktywizacja Seniorów w CASie” – projekt realizowany przez Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Środowiska Lokalnego Chciej Chciej przy współpracy z Centrum Informacyjno – Edukacyjnym „Senior w Opolu”;
- ✓ Dansingi na Krakowskiej – projekt realizowany w klubokawiarni społecznej OPO przez Stowarzyszenie „Kulturalne Opole”;
- ✓ Taniec intuicyjny i Tańce w kręgu, realizowane przez Europejskie Stowarzyszenie Promocji Aktywności Ruchowej 50+;
- ✓ Klub sensu życia – projekt autorski grupy seniorów realizowany przy współpracy z Centrum Informacyjno – Edukacyjnym „Senior w Opolu”;
- ✓ „Aktywni i świadomi mieszkańcy Opola”. Projekt realizowany przez Opolski Oddział Stowarzyszenia Diabetyków;
- ✓ Próby Chóru Gold Singers.

Ponad powyższym, w 2023 r. Centrum Aktywizacji Społecznej współpracowało przy organizacji wydarzeń integracyjnych:

- ✚ Strefy Aktywności dla dzieci i młodzieży w trakcie inauguracji kampanii „STOP samobójstwom - życie ma sens!”, rozpoczynającej miesiąc dla zdrowia psychicznego w Opolu;
- ✚ VI Opolskiego Śniadania Wielkanocnego, organizowanego przez Miasto Opole, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu i Polski Czerwony Krzyż;
- ✚ imprezy charytatywnej, podczas której mieszkańcy Opola zostali obdarowani bonami na zakupy spożywcze, przekazanymi przez Fundację z Tajwanu Tzu Chi, organizowanej przez Miasto Opole i Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu;
- ✚ VI Opolskiej Olimpiady Senioralnej, organizowanej przez Miasto Opole i Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu;
- ✚ Marszu Mikołajów, IX edycja, organizowanego przez Stowarzyszenia Opolska Pozytywka.

Działalność Miejskiego Centrum Świadczeń w Opolu

Miejskie Centrum Świadczeń w Opolu zajmuje się głównie wypłacaniem świadczeń pieniężnych, tak więc w tej formie udziela wsparcia osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom. Wśród katalogu świadczeń znajdują się te dedykowane tylko osobom z niepełnosprawnościami, opiekunom tych osób jak i inne świadczenia, nieuzależnione od niepełnosprawności, z których te osoby mogą korzystać na takich zasadach jak inni mieszkańcy Opolu.

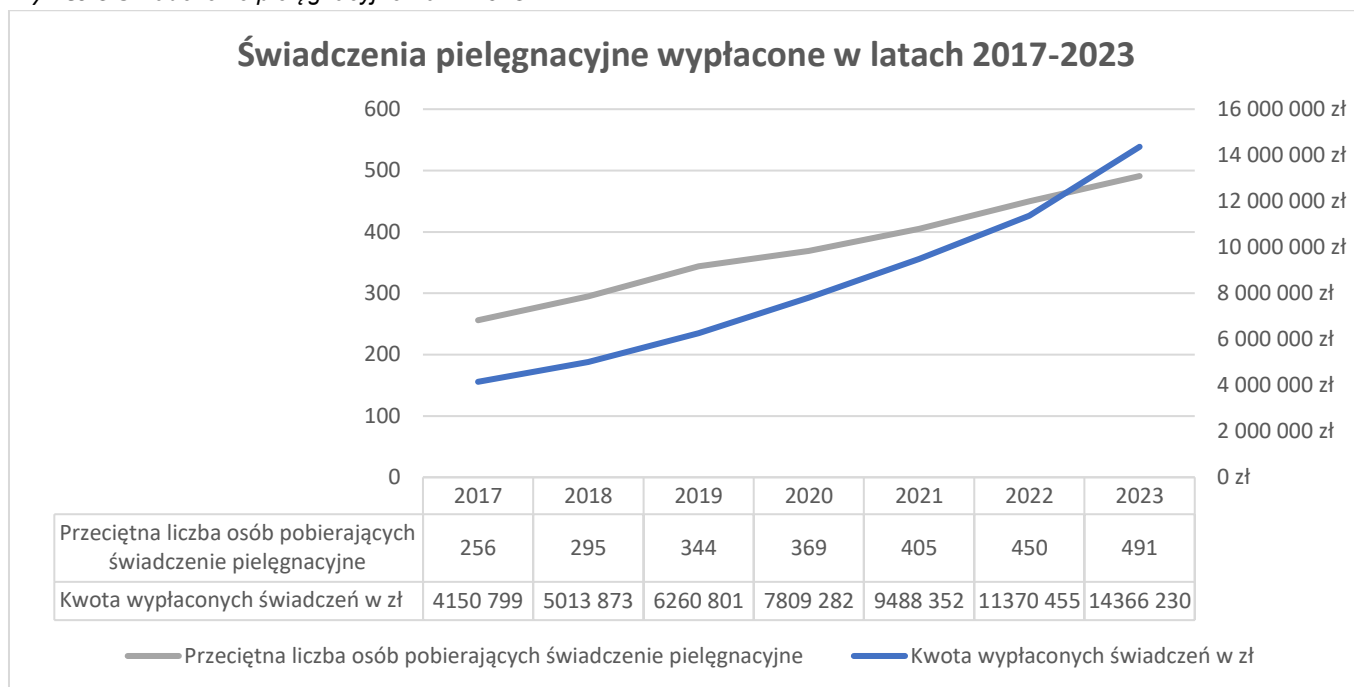
➤ Świadczenie pielęgnacyjne:

Jedno z ważniejszych świadczeń, które przysługuje opiekunom osób niepełnosprawnych. Przysługuje ono opiekunowi, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Kwota tego świadczenia wynosi obecnie **2 988 zł miesięcznie**, jest ona również waloryzowana co roku. Opiekunowie, którzy otrzymują to świadczenie mają możliwość objęcia ubezpieczeniem społecznym, co pozwala im w przyszłości uzyskać emeryturę oraz zdrowotnym, aby korzystać z opieki zdrowotnej.

W 2023 roku weszła w życie ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym. Ustawa ta modyfikuje obecny system wsparcia opiekunów osób z niepełnosprawnością zakładając, że świadczenie pielęgnacyjne obowiązujące na zasadach obowiązujących do końca 2023 r. będą mogły pobierać tylko te osoby, które nabyły do niego prawo do dnia 31 grudnia 2023 r. Osoby, które chciałyby ubiegać się o wsparcie po tej dacie będą już obowiązywały nowe zasady. Zakładają one m.in. możliwość pobierania świadczenia pielęgnacyjnego do 18 roku życia dziecka, natomiast po tej dacie osoba z niepełnosprawnością, nad którą była sprawowana opieka będzie mogła ubiegać się o świadczenie wspierające, którego przyznawaniem zajmie się Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Jedną z pozytywnych zmian jest zniesienie wymogu rezygnacji z zatrudnienia przez opiekunów oraz możliwość otrzymania wielokrotnej kwoty świadczenia pielęgnacyjnego w przypadku większej liczby dzieci z niepełnosprawnością. **Świadczenie pielęgnacyjne pobierało w 2023 roku 491 opiekunów.**

Wykres 3 Świadczenie pielęgnacyjne 2017-2023

Opracowano na podstawie: danych Miejskiego Centrum Świadczeń w Opolu

➤ **Zasiłek pielęgnacyjny:**

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje następującym osobom:

- niepełnosprawnemu dziecku;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie, która ukończyła 75 rok życia;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Obecnie kwota zasiłku pielęgnacyjnego wynosi **215,84 zł** miesięcznie. W 2023 roku z zasiłku pielęgnacyjnego korzystały średnio **2 172 osoby**.

Wykres 4 Zasiłek pielęgnacyjny - środki finansowe

Opracowano na podstawie: danych Miejskiego Centrum Świadczeń w Opolu

➤ Specjalny zasiłek opiekuńczy:

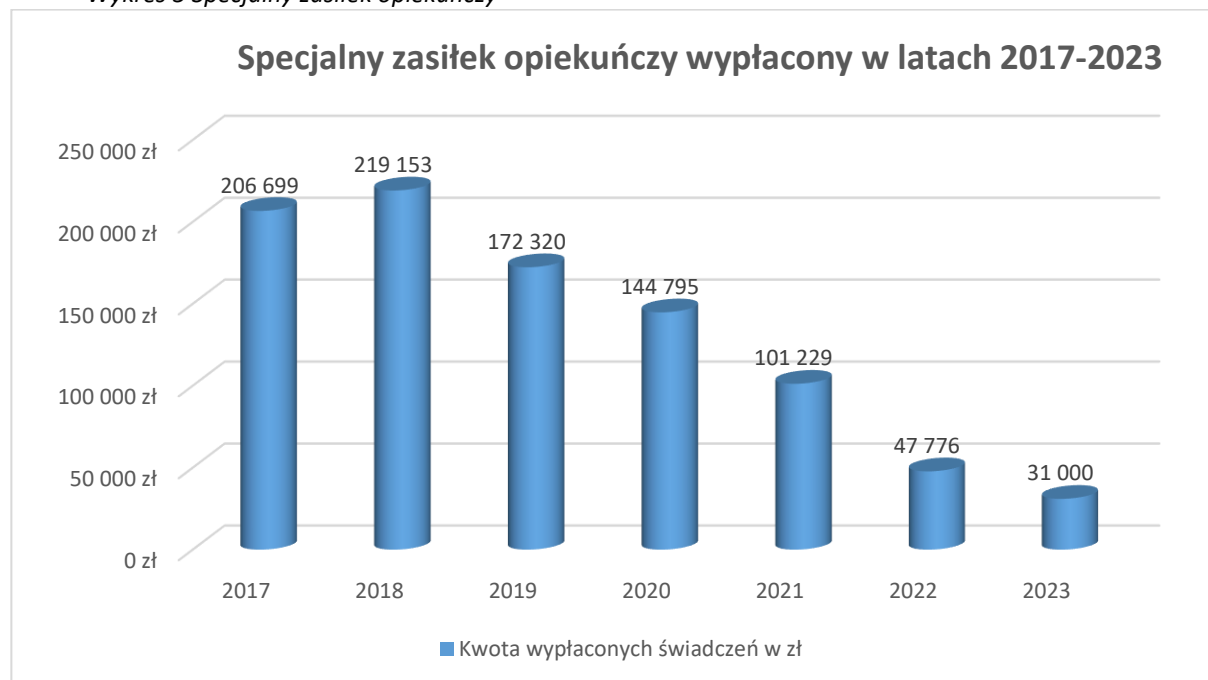
Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli:

- nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub
- rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej

- w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Obecnie wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego wynosi **620 zł miesięcznie**. Opiekunowie również mogą zostać objęci ubezpieczeniem społecznym i zdrowotnym podobnie jak przy świadczeniu pielęgnacyjnym. W 2023 roku specjalny zasiłek opiekuńczy pobierały już tylko 4 osoby. Świadczenie to zostało zlikwidowane z dniem 1 stycznia 2024 r.

Wykres 5 Specjalny zasiłek opiekuńczy

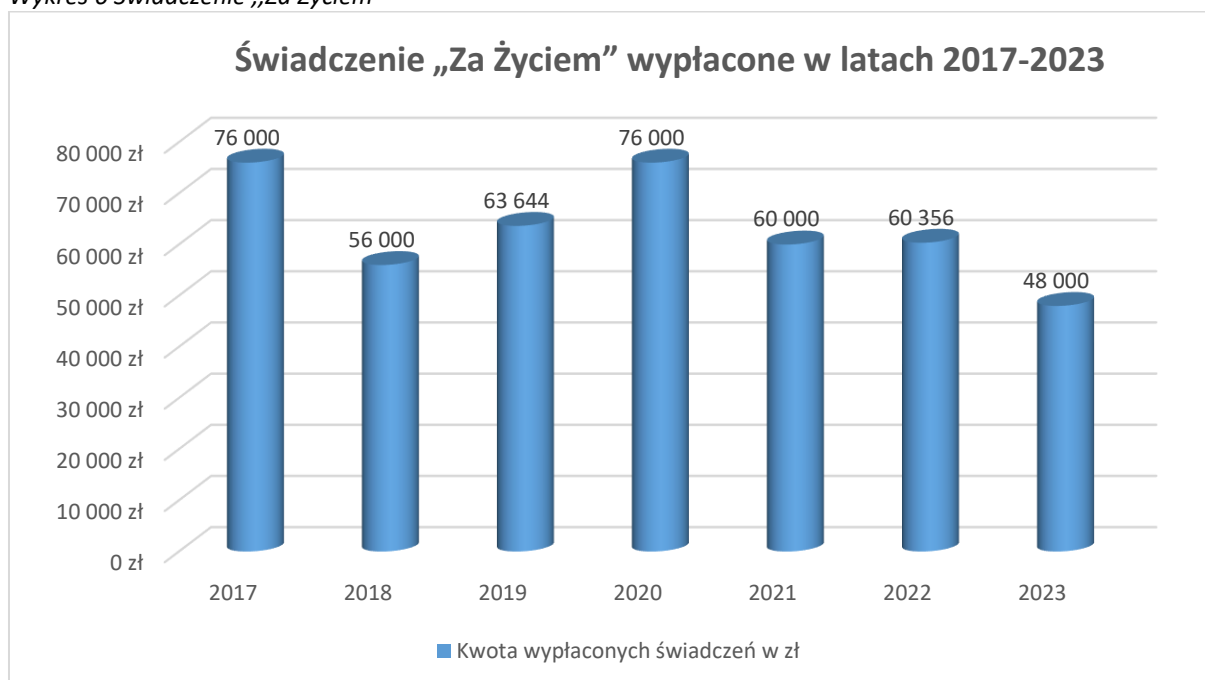

Opracowano na podstawie: danych Miejskiego Centrum Świadczeń w Opolu

➤ Świadczenie „Za Życiem”

Jest to jednorazowe świadczenia dla rodziców lub opiekunów dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to przysługuje niezależnie od dochodu i warto dodać, że aby je otrzymać nie jest wymagane orzeczenie o niepełnosprawności, wystarczy zaświadczenie od lekarza określonej specjalizacji. Obecnie kwota świadczenia wynosi 4000 zł i wypłacana jest jednorazowo. **W 2023 roku świadczenie to pobrało 12 Opolan.**

Wykres 6 Świadczenie „Za Życiem”

Opracowano na podstawie: danych Miejskiego Centrum Świadczeń w Opolu

➤ **Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego:**

Przysługuje rodzicom lub opiekunom dzieci niepełnosprawnych w wysokości:

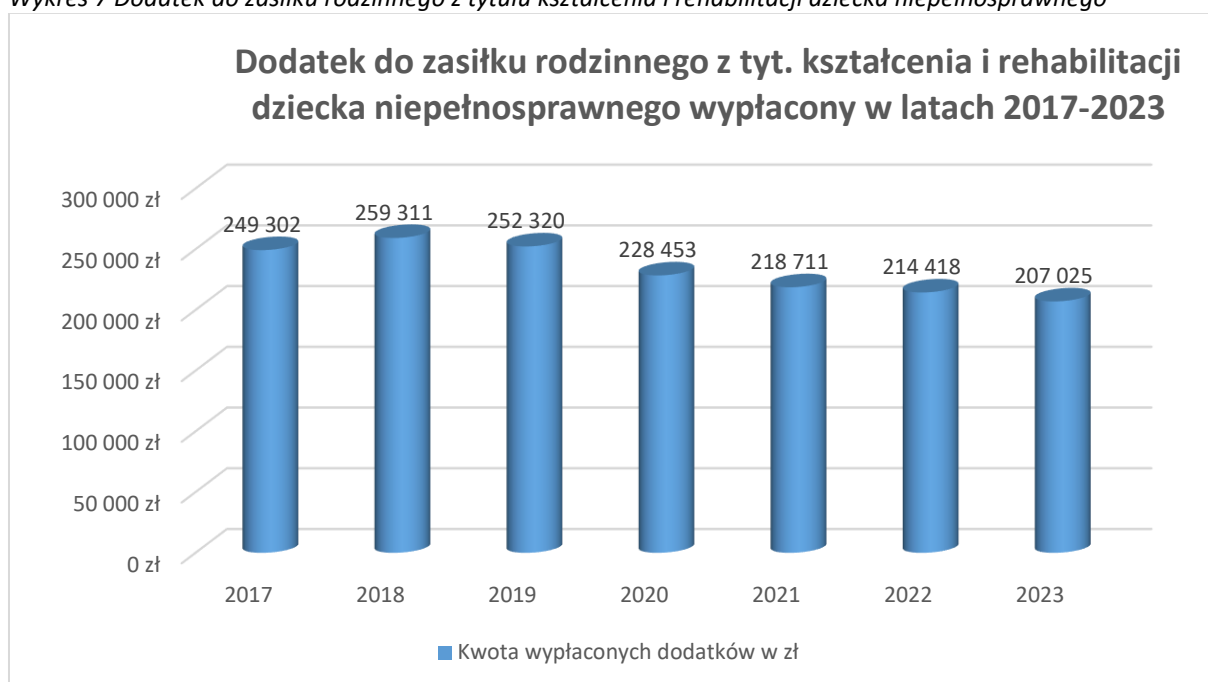
- 90,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 110,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia
- pod warunkiem, że zmieszczą się w ustawowym kryterium dochodowym wynoszącym **764,00 zł na osobę w rodzinie**.

Wówczas będzie im przysługiwał również zasiłek rodzinny w kwocie:

- 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

W 2023 roku z dodatku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego średnio korzystało 166 dzieci.

Wykres 7 Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego

Opracowano na podstawie: danych Miejskiego Centrum Świadczeń w Opolu

➤ **Dodatek mieszkaniowy:**

To świadczenie mające na celu pomoc w pokryciu należności za mieszkanie. Aby otrzymać dodatek należy mieć tytuł prawny do lokalu. Dodatek przysługuje również osobom bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im (przyznany wyrokiem sądu) lokal zamienny lub socjalny. Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem uzależnionym od dochodu oraz wielkości mieszkania. Nie jest on świadczeniem dedykowanym stricte osobom niepełnosprawnym, ale jeśli spełniają warunki, mogą się o niego ubiegać, a dodatkowo tym osobom można powiększyć normatywną powierzchnię mieszkania o 15 m², jeżeli:

- w lokalu zamieszkuje osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku inwalidzkim,
- w lokalu zamieszkuje osoba niepełnosprawna, której niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Zwiększenie normatywnej powierzchni lokalu mieszkalnego z powodu powyższych przesłanek jest istotne zarówno ze względu na prawidłowe ustalenie samego prawa do świadczenia jak i wysokości świadczenia pieniężnego.

W 2023 roku trzech mieszkańców skorzystało ze zwiększenia powierzchni normatywnej w związku z poruszaniem się na wózku oraz czternastu w związku z zamieszkiwaniem w osobnym pokoju.

➤ **Inne świadczenia:**

Oprócz ww. świadczeń osoby niepełnosprawne mieszkające w Opolu mogą korzystać z innych świadczeń wypłacanych przez Miejskie Centrum Świadczeń po spełnieniu warunków uprawniających do ich otrzymania:

1. Zasiłku rodzinnego z pozostałymi dodatkami z tytułu:
 - urodzenia się dziecka,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
 - samotnego wychowywania dziecka
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej
 - rozpoczęcia roku szkolnego
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:
2. Świadczenia rodzicielskiego.
3. Świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
4. Dopłaty do czynszu.
5. Refundacji podatku VAT za gaz oraz mogą otrzymać Kartę Dużej Rodziny.

 Program „Opolska Rodzina” na lata 2019-2029

Program „Opolska Rodzina” został przyjęty do realizacji uchwałą Nr II/25/18 Rady Miasta Opola z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia Programu „Opolska Rodzina” na lata 2019-2029, który jest dokumentem perspektywicznym, określającym kierunki prowadzonej polityki prorodzinnej.

Uczestnikami programu w 2023 r. byli:

- dzieci i młodzież do ukończenia 18 roku życia,
- osoby niepełnosprawne, od ukończenia 16 roku życia do ukończenia 25 roku życia legitymujące się orzeczeniem o stopniu lekkim lub umiarkowanym niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem - w okresie obowiązywania tego orzeczenia,
- osoby niepełnosprawne legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem, bez ograniczeń wiekowych - w okresie obowiązywania tego orzeczenia,
- opiekunowie osób niepełnosprawnych legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem - w okresie obowiązywania tego orzeczenia,
- seniorzy - kobiety od 60 roku życia oraz mężczyźni od 65 roku życia,
- uchodźcy z Ukrainy.

Partnerami programu są firmy, instytucje i organizacje, które podpisały porozumienie z Miastem Opole na świadczenie usług dla uczestników programu „Opolska Rodzina” oferując zniżki dla posiadaczy Karty „Opolska Rodzina” oraz Karty „Opolski Senior”.

1. W 2023 r. Miejskie Centrum Świadczeń w Opolu prowadziło działania związane z koordynacją zadań dot. Karty „Opolska Rodzina” oraz odpowiadało za wydruk Kart „Opolska Rodzina” oraz ich wysyłanie.
2. Miejskie Centrum Świadczeń w Opolu było odpowiedzialne za przyjmowanie oraz rejestrowanie wniosków o wydanie Karty „Opolska Rodzina”. W okresie sprawozdawczym zostało wydanych **2 708 Kart „Opolska Rodzina”**.

3. Na podstawie Uchwały III/45/18 Rady Miasta Opola z dnia 18 grudnia 2018 r. i Uchwały Nr IV.16.2018 Rady Gminy Komprachcice z dnia 27 grudnia 2018 r., w celu umożliwienia mieszkańcom Gminy Komprachcice korzystania z ulg i zniżek w dostępie do infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej w ramach funkcjonujących w Mieście Opolu Kart: „Opolska Rodzina” i „Opolski Senior”, w dniu 28 grudnia 2018 r. pomiędzy Miastem Opole, a Gminą Komprachcice zostało zawarte Porozumienie w przedmiotowej sprawie.
W okresie sprawozdawczym tj. od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. zostały wydane **134 Karty „Opolska Rodzina”** oraz **99 Kart „Opolski Senior”** dla mieszkańców gminy Komprachcice.

Tabela 5. Dane statystyczne dot. wydanych Kart „Opolska Rodzina” w latach 2019 – 2023.

Dane statystyczne dot. wydanych Kart „Opolska Rodzina”	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba wydanych Kart „Opolska Rodzina”	14 866	1065	1955	4412	2708
Liczba wydanych Kart „Opolska Rodzina” dla osób niepełnosprawnych w tym:	193	6	11	10	16
dla osób niepełnosprawnych legitymujących się orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem - w okresie obowiązywania tego orzeczenia	2	0	1	3	0
dla osób niepełnosprawnych legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem - w okresie obowiązywania tego orzeczenia	19	0	2	2	2
dla osób niepełnosprawnych legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem - w okresie obowiązywania tego orzeczenia	99	6	8	5	14
dla dzieci niepełnosprawnych do 16 roku życia	73	0	0	0	0
Liczba wydanych Kart „Opolska Rodzina” dla mieszkańców gminy Komprachcice	940	69	80	141	134
Liczba wydanych Kart „Opolska Rodzina” dla uchodźców wojennych z Ukrainy	0	0	0	2286	769

Natomiast Centrum Informacyjno - Edukacyjne „Senior w Opolu” - Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu prowadziło działania związane z koordynacją zadań dot. Karty „Opolski Senior” oraz odpowiadało za wydruk Kart „Opolski Senior” oraz ich wydawanie. W 2023 r. zostało **wydanych 1761 Kart „Opolski Senior”**.

Tabela 6. Dane statystyczne dot. wydanych Kart „Opolski Senior” w latach 2019-2023.

Dane statystyczne dot. wydanych Kart „Opolski Senior”	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba wydanych Kart „Opolski Senior”	3 720	979	1476	2185	1662
Liczba wydanych Kart „Opolski Senior” dla mieszkańców gminy Komprachcice	366	32	33	77	99

C. Pomoc w rozwiązywaniu problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin, informacja i poradnictwo prawne

Zadanie polegające na prowadzeniu poradnictwa dla osób niepełnosprawnych na bieżąco realizowane było przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola w siedzibie Wydziału Polityki Społecznej przy ul. Płk. W. Pileckiego 1 (budynek Centrum Usług Publicznym), osobom niepełnosprawnym oraz osobom sprawującym nad nimi opiekę udzielana była pomoc przy wypełnianiu wniosków o dofinansowanie i kompletowaniu wymaganej dokumentacji. Ponadto pracownicy Wydziału Polityki Społecznej udzielali informacji na temat możliwości uzyskania dofinansowania w ramach zadań i programów celowych realizowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz w zakresie ulg i uprawnień przysługującym osobom niepełnosprawnym.

Dodatkowo pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie (MOPR) w Opolu w ramach przeprowadzanych wywiadów środowiskowych z niepełnosprawnymi mieszkańcami miasta Opola i ich rodzinami przekazywali informacje dotyczące możliwości uzyskania dofinansowania ze środków PFRON na niwelowanie skutków niepełnosprawności. W ramach tego zadania MOPR w Opolu świadczył osobom niepełnosprawnym poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, socjalne, terapeutyczne w zakresie uzależnień), natomiast w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie udzielano: pomocy prawnej, lekarskiej, schronienia oraz realizowano procedurę Niebieskiej Karty. Pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej w ramach swoich zadań związanych z pomocą w rozwiązywaniu problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin podejmowali w 2023 r. następujące działania:

Poradnictwo prawne oraz wydawanie materiałów informacyjnych:

- ✚ udzielono 72 porad oraz sporządzono 6 pisma dot. ochrony zdrowia psychicznego;
- ✚ zapewniono pomoc w rozwiązywaniu problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez porady psychologiczne świadczone przez psychologów i terapeutów Ośrodka Interwencji Kryzysowej w siedzibie Ośrodka: 944 porad dla 64 osób;
- ✚ 12 osób niepełnosprawnych skorzystało z konsultacji psychologicznej udzielanej w miejscu zamieszkania, co przełożyło się na 21 wizyt domowych;
- ✚ zapewniono pomoc w rozwiązywaniu problemów niepełnosprawnych osób bezdomnych poprzez pracę socjalną realizowaną przez pracowników socjalnych OIK w formie:
 - ✓ udzielenia pomocy w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności - 18 osób;
 - ✓ pomocy w zebraniu niezbędnej dokumentacji - 15 osób;
 - ✓ wnioskowanie o pomoc w formie zasiłków stałych - 19 osób;
 - ✓ wnioskowanie o usługi opiekuńcze - 1 osoba;
 - ✓ pomoc w otrzymaniu renty z ZUS - 2 osoby;
 - ✓ pomoc w staraniach o przydział lokalu mieszkalnego z zasobów miasta – 9 osób;
 - ✓ 41 osób skierowano do Schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

C. Tworzenie warunków pełnej dostępności do usług opiekuńczych i specjalistycznych

Zapewnienie usług opiekuńczych osobie, która wymaga pomocy osób innych, samotnej, pozbawionej pomocy innych osób (również rodziny) w miejscu jej zamieszkania, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, jest zadaniem obowiązkowym gminy. Taka pomoc może być również przyznawana osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina nie jest w stanie jej udzielić. Realizacja tego świadczenia umożliwia przede wszystkim osobom starszym, schorowanym, niepełnosprawnym fizycznie pozostanie w swoim środowisku zamieszkania. **W 2023 roku pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania zorganizowano ogółem dla 360 osób. Liczba zrealizowanych godzin w 2023 roku wynosiła 117.119.** Na pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób, wymagających takiego wsparcia, Miasto Opole poniosło wydatki w kwocie **4.644.712 zł.**

Na świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu ich zamieszkania, udzielonych na podstawie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, **przeznaczono 13.860 zł** z dotacji celowej z budżetu państwa. **Wsparciem objęto 3 osoby.**

D. Promocja zdrowego stylu życia

Prezydent Miasta Opola obejmuje honorowym patronatem liczne akcje promujące zdrowy tryb życia, konferencje oraz konkursy dotyczące problematyki promocji zdrowia. Jako honorowy patron bierze udział w uroczystych podsumowywaniach ww. działań oraz wręcza laureatom ufundowane przez siebie nagrody.

Wydział Polityki Społecznej w ramach otwartego konkursu ofert powierzył organizacjom pozarządowym realizację zadania publicznego pn. „Ochrona i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej – ochrona zdrowia psychicznego”.

W konkursie zostały wyłonione oferty trzech organizacji pozarządowych:

- ✚ Stowarzyszenie QUSISANA w zadaniu pn. „Profilaktyka zdrowia psychicznego” podjęła kompleksowe działania w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia psychicznego.
Na zadanie wydatkowano środki finansowe w wysokości **52.840,17 zł.**
- ✚ Fundacja Terapia To Nie Wstyd w zadaniu pn. „Kampania Społeczna Terapia to NIE Wstyd” przeprowadziła innowacyjną akcję społeczną dla mieszkańców Opola.
Na zadanie wydatkowano środki finansowe w wysokości **10.000,00 zł.**
- ✚ Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych w zadaniu pn. „TUSobie radzimy - JESTEM dla Opola” podjęło się ochronie zdrowia psychicznego oraz psychoedukacji dzieci i młodzieży i przeciwdziałaniu ich wykluczeniu z życia społecznego, edukacyjnego czy zawodowego oraz dało wsparcie ich rodzinom.
Na zadanie wydatkowano środki finansowe w wysokości **19.970,00 zł.**

Miasto Opole zorganizowało w 2023 r. „Miesiąc dla Zdrowia Psychicznego” pn. „Zadbaj o siebie – Zadbaj o swoje zdrowie psychiczne!”, który rozpoczął się 10 września 2023 r. – W Dzień Zapobiegania Samobójstwom i trwał do dnia 10 października 2023 r. – Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego. Zorganizowane zostały całonocne wydarzenia, gdzie w dedykowanych strefach pomocowo – edukacyjnych udzielane było wsparcie psychologiczne. Na miejscu można było posłuchać interesujących wykładów z zakresu zdrowia psychicznego, a w wydzielonych sektorach animatorzy prowadzili zajęcia dla dzieci. Największym znakiem rozpoznawczym kampanii był Terapiobus, czyli mobilny gabinet terapeutyczny, w którym oferowane były bezpłatne konsultacje z doświadczonymi specjalistami. Wiele osób miało możliwość po raz pierwszy skorzystać z profesjonalnej pomocy w zakresie zdrowia psychicznego. Przez miesiąc w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej można było odwiedzić wystawę prac pacjentów Szpitala Specjalistycznego im. Św. Jadwigi w Opolu pn. „Terapeutyczna Moc Kolorów”. „W Czas na Opole” publikowane były wywiady ze specjalistami od zdrowia psychicznego. Pod koniec miesiąca dla zdrowia psychicznego odbyły się tematyczne wydarzenia, min. konferencja metodyczna pt. „O poMOCy dla zdrowia psychicznego”, warsztaty i atrakcje sportowe dla dzieci w Toyota Park. Zakończeniem miesiąca dla zdrowia psychicznego była zabawa, w której mieszkańcy Opola w każdym wieku korzystając z bezprzewodowych słuchawek mogli bawić się w rytm muzyki puszczanej przez DJ’a tzw. Silent DISCO.

E. Zapewnienie opieki wytchnieniowej dla rodzin osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym

Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023

W dniu 13 lutego 2023 roku Gmina Opole zawarła z Wojewodą Opolskim umowy w sprawie wysokości i trybu przekazywania w 2023 roku środków Funduszu Solidarnościowego na realizację zadań w ramach

resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023. Program kierowany był do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- 1) dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
 - 2) osobami posiadającymi:
 - a) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych)
 - albo
 - b) orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art. 5 i art. 62 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych)
- poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

Zaplanowane zadania do realizacji w ramach Programu:

Wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie świadczenia usług opieki wytchnieniowej:

- w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej;
- w formie pobytu całodobowego.

Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w latach 2021-2023 r. z podziałem na formy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 7. Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” z podziałem na formy

Lp.	Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2021 r. z podziałem na formy:	Ilość osób	Ilość godzin /dni	Środki finansowe
1.	<i>Pobyt dzienny</i>	15 osób niepełnosprawnych w tym: 5 dzieci, 10 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	2400 godzin	97 920,00 zł - środki Funduszu Solidarnościowego + 7000 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2.	<i>Specjalistyczne poradnictwo</i>	15 członków rodzin lub opiekunów w tym: 8 członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami o znacznym stopniu niepełnosprawności, 7 członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności	300 godzin	30 600,00 zł - środki Funduszu Solidarnościowego + 2800 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
3.	<i>Pobyt całodobowy</i>	15 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	210 dni	63 000,00 zł (środki Funduszu Solidarnościowego)

Lp.	Realizacja Programu „Opieka wychnieniowa” w 2022 r. z podziałem na formy:	Ilość osób	Ilość godzin /dni	Środki finansowe
1.	<i>Pobyt dzienny</i>	58 osób niepełnosprawnych w tym: 13 dzieci, 45 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	12 087 godzin	489 600,00 zł - środki Funduszu Solidarnościowego + 10 000 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2.	<i>Pobyt całodobowy</i>	15 osób	207 dni	76 590,00 zł (środki Funduszu Solidarnościowego)

Lp.	Realizacja Programu „Opieka wychnieniowa” w 2023 r. z podziałem na formy:	Liczba osób	Liczba godzin /dni	Środki finansowe
1.	<i>Pobyt dzienny</i>	54 osób niepełnosprawnych w tym: 11 dzieci, 43 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	12 000 godzin	489 600 zł - środki Funduszu Solidarnościowego + 10 000 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2.	<i>Pobyt całodobowy</i>	20 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	266 dni	119 700 zł (środki Funduszu Solidarnościowego).

Tabela 8. Planowana realizacja Programu „Opieka wychnieniowa” w 2024 r. z podziałem na formy:

Lp.	Planowana realizacja Programu „Opieka wychnieniowa” w 2024 r. z podziałem na formy:	Liczba osób	Liczba godzin /dni	Środki finansowe
1.	<i>Pobyt dzienny</i>	40 osób niepełnosprawnych w tym: 10 dzieci, 30 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	9 600 godzin	489 600 zł - środki Funduszu Solidarnościowego + 20 000 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2.	<i>Pobyt całodobowy</i>	Planuje się objęcie wsparciem 19 osób przez 14 dni.	266 dni	108 528 zł (środki Funduszu Solidarnościowego).

F. Zapewnienie usług asystenckich dla osób niepełnosprawnych

Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023

W dniu 8 lutego 2023 roku Gmina Opole zawarła z Wojewodą Opolskim umowę w sprawie wysokości i trybu przekazywania w 2023 roku środków Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023 miał na celu zapewnienie dostępności do usługi asystenta, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. Celem rozpowszechniania usług asystenta było zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej samodzielnego

i aktywnego życia. Świadczenie usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, miało na celu pomoc uczestnikom w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym dla:

- dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności:
 - a) o stopniu znacznym lub
 - b) o stopniu umiarkowanym albo
 - c) traktowane na równi do wymienionych w lit. a i b

Zadanie realizowane było w formie zapewnienia usług asystenta osobistego polegających na pomocy asystenta osobom niepełnosprawnym (beneficjentom) w takich czynnościach jak:

- wykonywaniu czynności dnia codziennego dla uczestnika Programu;
- wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem Programu w wybrane przez uczestnika miejsca;
- załatwianiu spraw urzędowych;
- korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy);
- zaprowadzaniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej lub przyprowadzaniu ich z niej.

W dniu 9 marca 2023 r. Miasto Opole podpisało umowę z **Fundacją Flexi Mind**, z siedzibą w Dębskiej Kuźni na realizację w 2023 roku zadania publicznego pn: **Asystencja osobista osób z niepełnosprawnościami**.

Tabela 9. Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” w latach 2021-2023 r. i planowane działania w 2024 r.

Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” (rok)	łączna liczba osób niepełnosprawnych, którym przyznano usługi asystenta	Ogólna liczba wykonanych godzin usług asystenta dla osób	Środki finansowe
2021 r.	26 osób niepełnosprawnych w tym: 9 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 17 dzieci w wieku do 16 r.ż. spełniających zapisy Programu	4 616,50 godzin	197 920,64 zł w tym: 190 920,64 zł środki Funduszu Solidarnościowego + 7 000 zł środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2022 r.	103 osób niepełnosprawnych w tym: 11 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, 65 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 27 dzieci w wieku do 16 r.ż. spełniających zapisy Programu.	34 304,00 godzin	1 482 272 zł w tym: 1 462 272 zł środki Funduszu Solidarnościowego + 20 000 zł środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2023 r.	129 osób niepełnosprawnych w tym: 14 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, 88 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (w tym z niepełnosprawnością sprzężoną), 26 dzieci w wieku do 16 r.ż. spełniających zapisy Programu.	58 029,00 godzin	2 466 525,00 zł w tym: 2 436 525,00 zł środki Funduszu Solidarnościowego + 30 000 zł środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)

Zaplanowane działania/zadania na 2024 r.	Planuje się objęcie wsparciem 134 osób niepełnosprawnych w tym: 9 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, 97 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (w tym z niepełnosprawnością sprzężoną), 28 dzieci w wieku do 16 r.ż. spełniających zapisy Programu.	30 840,00 godzin	1 789 665,24 zł w tym: 1 759 665,24 zł środki Funduszu Solidarnościowego + 30 000 zł środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
--	---	------------------	---

Cel 6. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym szerszego dostępu do rehabilitacji społecznej, kultury, sportu, rekreacji i turystyki

Zadania:

A. Zapewnienie uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej i ośrodkach wsparcia

Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” (ŚDS) w Opolu

Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” w Opolu jest usytuowany w dwóch budynkach:

1. **Typ AB** (w obiekcie przy ul. Dambonia 3) - oferta skierowana jest do osób przewlekle psychicznie chorych oraz osób niepełnosprawnych intelektualnie – liczba miejsc 60,
2. **Typ C** (w obiekcie przy ul. Stoińskiego 8) – oferta skierowana jest do osób starszych z różnymi postaciami otępienia, demencją starczą, chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami czynności psychicznych – liczba miejsc 24.

W 2023 r. Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” świadczył usługi dla 107 osób. W ramach integracji społecznej, Uczestnicy brali udział w imprezach i wydarzeniach organizowanych w społeczności lokalnej i ponadlokalnej.

Dla rodziców/opiekunów Uczestników zorganizowano 2 spotkania integracyjne tj. Dzień Rodziny, z występami teatralnymi, muzycznymi i tanecznymi oraz warsztaty bożonarodzeniowe z przygotowywaniem stroików. Opiekunowie i rodziny podopiecznych ŚDS korzystały również z poradnictwa socjalnego, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych oraz wsparcia psychologa. W ramach obchodów Dnia Zdrowia Psychicznego, Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” zorganizował na terenie Domu warsztaty psychologiczne dla uczniów dwóch klas PSP nr 33 w Opolu.

Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” wraz z działającym przy nim Stowarzyszeniem Zwykłym Przyjaciół i Osób Niepełnosprawnych „Arkadia” był organizatorem XIV Wojewódzkiego Przeglądu Twórczości Artystycznej Środowiskowych Domów Samopomocy pn. „Festiwal Opolskich Talentów”, który odbył się 24 października w Teatrze im. Jana Kochanowskiego w Opolu. W przeglądzie wzięło udział 15 placówek z województwa opolskiego, pracujących z osobami z niepełnosprawnością (zaburzeniami psychicznymi), tj.: 13 środowiskowych domów samopomocy, 1 dom pomocy społecznej i 1 warsztat terapii zajęciowej.

Dodatkowo kilku Uczestników wzięło udział w kursie ceramicznym, zorganizowanym przez Stowarzyszenie na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Społeczno- Gospodarczego „Klucz” w Kolbarku, w ramach projektu współfinansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” w ramach wizyt studyjnych gościł dwukrotnie pracowników służb społecznych i Urzędu Miasta w Kaliszu w ŚDS w ramach unijnego projektu pn. „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów

instytucjonalizacji usług społecznych”. Goście zostali poinformowani o zasadach funkcjonowania ŚDS dla osób z demencją i chorobą Alzheimera.

W 2023 r. raz w miesiącu na terenie Domu, w godzinach popołudniowych odbywały się spotkania 2 grup wsparcia, tj. dla opiekunów osób leczących się psychiatrycznie oraz dla opiekunów osób z demencją i chorobą Alzheimera.

W 2023 r. na działalność Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” z budżetu państwa zostały przeznaczone i wykorzystane środki finansowe w wysokości: **2 500 009,22 zł**, w tym:

- dotacja: **2 352 462,26 zł**,
- dotacja w ramach ustawy „Za życiem”: **123 546,96 zł**,
- środki z rezerwy celowej na rozwój ośrodków wsparcia: **24 000,00 zł**.

Fundacja „Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym” w Opolu

Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Fundacji „DOM” w Opolu przy ul. Mielęckiego 4a.

Na podstawie Zarządzenia Nr OR.I-0050.649.2021 Prezydenta Miasta Opola z dnia 26 listopada 2021 roku został ogłoszony otwarty konkurs ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego pn. **Prowadzenie w latach 2022 - 2024 ośrodka wsparcia dziennego – środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi** przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z zakresu pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób.

W wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursu została wybrana oferta Fundacji Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym w Opolu, która realizuje zadanie pn. „Prowadzenie w latach 2022 - 2024 ośrodka wsparcia dziennego – środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi” na podstawie zawartej umowy z dnia 31.12.2021 r.

W roku 2023 z ośrodka wsparcia korzystały 42 osoby z niepełnosprawnością, w tym:

- a) 19 kobiet,
- b) 23 mężczyzn.

39 uczestników posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wśród nich:

- 5 osób – umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- 34 osoby - znaczny stopień niepełnosprawności,
- 3 osoby legitymują się wyłącznie orzeczeniem KIZ o niepełnosprawności.

U wszystkich osób uczestniczących w zajęciach ŚDS występuje upośledzenie intelektualne (ŚDS typu B).

Zajęcia terapeutyczne w Środowiskowym Domu Samopomocy odbywały się od poniedziałku do piątku w godz. 7.00 - 15.30 w formie treningów grupowych i indywidualnych. Efektem pracy jest ciągły, celowy proces wspierająco – aktywizujący realizowany u 40 podopiecznych zgodnie z ich indywidualnymi planami wspierająco – aktywizującymi uwzględniającymi potrzeby i możliwości uczestników. Dzięki codziennym zajęciom w ŚDS uczestnicy stają się bardziej aktywni, otwarci na nowe zadania. Poprawia się ich jakość życia – przebywają w grupie przyjaciół. Zyskują przestrzeń, gdzie mogą pokazać swoje możliwości, sprawdzić się w nowych sytuacjach.

FORMY DZIAŁALNOŚCI ŚDS:

- a) Treningi funkcjonowania w życiu codziennym: trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening nauki higieny i zachowań prozdrowotnych, treningi umiejętności praktycznych w zakresie: nauki czynności porządkowych i prac domowych z wykorzystaniem pracowni – pokoju treningowego, zajęć kulinarnych, zajęcia fototerapii, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi.

- b) Treningi umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów: naukę przestrzegania norm zachowani społecznych, nawiązywania i prowadzenia rozmowy, naukę wyrażania emocji, radzenia sobie z negatywnymi emocjami i zachowania mi trudnymi.
- c) Trening umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się.
- d) Treningi umiejętności spędzania wolnego czasu.
- e) Terapia ruchowa: zajęcia ogólnousprawniające, rekreacyjne, fizjoterapia indywidualna.
- f) Terapia zajęciowa. Działania w zakresie arteterapii, zajęć teatralnych, zajęć muzycznych i wokalnych, zajęć stolarskich, fototerapii.
- g) Zajęcia reedukacji – podnoszenie poziomu wiedzy ogólnej.
- h) Niezbędna opieka – oferta adresowana do wszystkich podopiecznych, a w szczególności uczestników z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i umiarkowanym.
- i) Zajęcia przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej i podjęcia zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej.
- j) Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i niezbędnych świadczeń zdrowotnych.
- k) Poradnictwo psychologiczne.

Na działalność ŚDS Fundacji „DOM” zostały przeznaczone i wykorzystane środki finansowe w wysokości: **1 254 233,76 zł**, w tym:

- otrzymana dotacja: **1 121 910,24 zł**;

- otrzymana dotacja w ramach ustawy „Za życiem”: **132 323,52 zł**.

• **Zapewnienie uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej**

Na terenie miasta Opola przy Fundacji Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym w Opolu działa Warsztat Terapii Zajęciowej dla 35 osób. Uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej w 2023 z podziałem na:

- *stopień niepełnosprawności:*

Stopień niepełnosprawności	Liczba osób Stan na 31.12.2023 r.	Liczba osób ogółem w 2023 r.
Znaczny	17	19
Umiarkowany	18	19
Ogółem	35	38

- *rodzaj niepełnosprawności:*

Rodzaj niepełnosprawności	Liczba osób Stan na 31.12.2023 r.	Liczba osób ogółem w 2023 r.
Upośledzenie umysłowe	11	12
Niepełnosprawność ruchowa	1	1
Choroby psychiczne	3	3
Zaburzenia całościowe	2	2
Zaburzenia neurologiczne	2	2
Schorzenia sprzężone	14	16
Inne	2	2
ogółem	35	38

- wiek:

Liczba uczestników WTZ w wieku	Liczba osób Stan na 31.12.2023 r.	Liczba osób ogółem w 2023 r.
poniżej 19 lat	0	0
19 - 40 lat	30	33
41 - 60 lat	5	5
powyżej 60 lat	0	0
Ogółem	35	38

Głównym zadaniem Warsztatu jest prowadzenie kompleksowej rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz przygotowanie osób niepełnosprawnych do samodzielnego życia i podjęcia pracy zawodowej. Podstawową formą przygotowania zawodowego była nauka uczestników Warsztatu prostych lub specjalistycznych czynności, które mogą stanowić zakres obowiązków zawodowych kandydata do zatrudnienia. W trakcie zajęć kształtowano uniwersalne i pożądane umiejętności i cechy osobowe potencjalnego pracownika tj. samodzielność, punktualność, odpowiedzialność, wytrwałość, terminowość. Rozwijanie umiejętności odbywało się poprzez udział w zajęciach w 6 pracowniach Warsztatu Terapii Zajęciowej:

- Gospodarstwa domowego,
- Ceramicznej,
- Technicznej,
- Umiejętności zawodowych,
- Artystycznej,
- Krawieckiej.

Zajęcia w poszczególnych pracowniach prowadzone były w formie zajęć indywidualnych i grupowych uwzględniających indywidualne podejście do możliwości psychofizycznych uczestnika. Zgodnie z art. 68c ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pokrywa 90% kosztów działalności warsztatu terapii zajęciowej. Do pokrywania pozostałych 10% kosztów ustawa zobowiązuje samorząd terytorialny.

W 2023 r. na pokrycie 90% kosztów uczestnictwa 35 osób zamieszkałych na terenie miasta Opola, zostały przekazane środki finansowe z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości **1 032 360,00 zł**. Dodatkowo z budżetu Miasta Opola przekazano kwotę **114 706,67 zł**, stanowiącą 10 % kosztów funkcjonowania WTZ. Środki finansowe na działalność Warsztatu przekazywane były Fundacji Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym w Opolu w transzach kwartalnych.

B. Administrowanie dofinansowaniami do turnusów rehabilitacyjnych

Turnusy rehabilitacyjne to aktywna forma rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku, mająca na celu poprawę sprawności osób niepełnosprawnych. Turnusy rehabilitacyjne odbywają się w grupach zorganizowanych, w których uczestniczą osoby o podobnych potrzebach w zakresie rehabilitacji, z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności. O dofinansowanie może ubiegać się każda osoba z orzeczeniem o niepełnosprawności, która posiada wniosek o skierowanie na turnus rehabilitacyjny wystawiony przez lekarza. W 2023 roku na realizację zadania zaplanowano środki finansowe w wysokości **314 000,00 zł**, wydatkowano kwotę **309 687,00 zł**. Z dofinansowania skorzystało **235 osób**, w tym **33** dzieci i młodzieży wraz z opiekunami.

Tabela 10. Dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Lp.	Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków zrealizowanych	Kwota realizacji zadania
1.	2019	453	154	148 703,00 zł
2.	2020	247	96	113544,00 zł
3.	2021	211	160	265 329,00 zł
4.	2022	170	131	257 064,00 zł
5.	2023	287	139	309 687,00 zł

C. Dofinansowanie i promowanie sportu, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola realizował wnioski organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych dot. dofinansowania do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2023 roku organizacje pozarządowe złożyły 9 wniosków o udzielenie dofinansowania. W ramach zadania organizacje pozarządowe zorganizowały 8 imprez (1 organizacja zrezygnowała z organizacji imprezy):

1. Cross Opolski Klub Sportowo-Turystyczny Niewidomych i Słabowidzących - „Obóz Sportowy - Jastrzębia Góra 2023” dla **10 osób niepełnosprawnych**,
2. Klub Amazonka – „Łódź- ziemia obiecana” dla **22 osób niepełnosprawnych**,
3. Polski Związek Niewidomych – „Wycieczka po Beskidzie Śląskim i Żywieckim” dla **40 osób niepełnosprawnych**,
4. Uczniowski Klub Sportowy OKAY – „Judo dla świata” dla **14 osób niepełnosprawnych**,
5. Uczniowski Klub Sportowy OKAY – „Organizacja obozu sportowo – integracyjnego dla osób z niepełnosprawnościami” dla **10 osób niepełnosprawnych**,
6. Uczniowski Klub Sportowy OKAY – „Wyjazd na Mistrzostwa Polski Osób Niepełnosprawnych w Judo” dla 9 osób niepełnosprawnych,
7. Towarzystwo Walki z Kalectwem – „Aktywna turystyka - Pieniny 2023” dla **50 osób niepełnosprawnych**,
8. Towarzystwo Walki z Kalectwem – „Wigilia Osób Niepełnosprawnych Opole 2023” dla **100 osób niepełnosprawnych**.

Realizację zadania w latach 2020-2023 roku obrazuje poniższa tabela:

Tabela 11. Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

Lp.	Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków zrealizowanych	Kwota realizacji zadania
1.	2020	14	6	51 990,89 zł
2.	2021	10	6	59 878,00 zł
3.	2022	14	11	124 052,61 zł
4.	2023	9	8	131 063,06 zł

W 2023 r. na realizację ww. zadań i programów Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola wydatkował kwotę w wysokości **3 598 784,55 zł**, w tym:

- + na zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny – **902 904,06 zł** (środki PFRON);
- + likwidację barier architektonicznych, technicznych oraz barier w komunikowaniu się - **394 888,20 zł** (środki PFRON),
- + dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych – **309 687,00 zł** (środki PFRON),
- + dofinansowania do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych – **131 063,06 zł** (środki PFRON);
- + dofinansowanie funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej działającego przy Fundacji „Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym” w Opolu:
 - **1 032 360,00 zł** (środki PFRON);
 - **114 706,67 zł** (środki z budżetu Miasta Opola),
- + Program „Aktywny Samorząd” (Moduł I i II) – **622 050,56 zł** (środki PFRON),
- + Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” - Dostępne mieszkanie – 91 125,00 zł (środki PFRON).

Cel 7. Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych

Zadania:

Lp.	Zadanie do realizacji	Źródło finansowania	Podmiot odpowiedzialny i sposób realizacji
1.	Pomoc finansowa w rozpoczęciu samodzielnej działalności gospodarczej	Fundusz Pracy Europejski Fundusz Społeczny środki PFRON	Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej otrzymały 2 osoby z niepełnosprawnością , w tym: ze środków PFRON – 1 osoba.
2.	Wsparcie readaptacji zawodowej osób niepełnosprawnych	Fundusz Pracy Europejski Fundusz Społeczny środki PFRON	Na staże zawodowe skierowaliśmy 9 osób z niepełnosprawnością , które nabywały umiejętności praktyczne na stanowiskach pracy w zawodach: <ul style="list-style-type: none"> • pracownik biurowy, • opiekunka dziecięca, • specjalista ds. socjał media, • sprzątaczką, • producent audycji radiowych. Wśród organizacji, które umożliwiły odbycie stażu zawodowego znalazły się m.in.: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Opole, Opolski Urząd Wojewódzki, Narodowy Fundusz Zdrowia w Opolu, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu, indeks sp. z o.o., Tęczowa Kraina czy Sąd Okręgowy w Opolu. <ul style="list-style-type: none"> ▪ ze środków EFS – 8 osób, ▪ ze środków Funduszu Pracy – 1 osoba. Z możliwości uzupełnienia kwalifikacji zawodowych na kursach skorzystały 2 osoby z niepełnosprawnością , z czego jedna osoba skorzystała ze szkolenia w ramach bonu szkoleniowego, w tym:

Lp.	Zadanie do realizacji	Źródło finansowania	Podmiot odpowiedzialny i sposób realizacji
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ze środków Funduszu Pracy – 2 osoby. <p>W ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie osoby bezrobotnej po 50 r. życia skierowaliśmy 1 osobę z niepełnosprawnością.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ze środków Funduszu Pracy – 1 osoba. <p>Pomoc w podjęciu zatrudnienia poza dotychczasowym miejscem zamieszkania, poprzez otrzymanie bonu na zasiedlenie, otrzymała 1 osoba z niepełnosprawnością.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ze środków Funduszu Pracy – 1 osoba. <p>W ramach prac społecznie użytecznych skierowaliśmy 11 osób z niepełnosprawnościami, które wykonywały prace społeczne na rzecz miasta Opola.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ze środków Funduszu Pracy – 11 osób.
3.	Poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych	budżet miasta	<p>W 2023 roku udzielono 8 osobom z orzeczoną stopniem niepełnosprawności indywidualnych porad zawodowych w ramach, których wspierano klientów w rozwiązywaniu ich problemów zawodowych, dotyczących głównie wyboru/zmiany zawodu oraz doboru kierunku szkolenia/kształcenia, a także doboru najodpowiedniejszych form wsparcia realizowanych przez urząd pracy. Ponadto motywowano do działania, monitorowano postępy w realizacji zaplanowanych działań zawodowych.</p> <p>Proces podejmowania decyzji zawodowych przez klientów wspierany był dostarczaniem przez doradcę zawodowego potrzebnych informacji zawodowych – z tej formy pomocy skorzystało 19 osób.</p> <p>W grupowej poradzie zawodowej brało udział 11 osób – tematyka zajęć: „Moje miejsce na rynku pracy” (3 osoby), „Aktywnie szukam pracy” (3 osoby), „Potrafię prezentować swoje kompetencje” (5 osób).</p> <p>Z zajęć grupowej informacji zawodowej skorzystało łącznie 36 osób zarejestrowanych w PUP Opole, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 18 osób zapoznano z wszystkimi formami wsparcia realizowanymi przez urząd pracy, w tym także z zasadami ubiegania się dotacją na założenie własnej działalności gospodarczej,

Lp.	Zadanie do realizacji	Źródło finansowania	Podmiot odpowiedzialny i sposób realizacji
			<ul style="list-style-type: none"> - 6 osób zapoznano z realizowanym przez PFRON/ZUS/CIOP pilotażowym programem kompleksowej rehabilitacji dla osób z problemami zdrowotnymi pn. „Powrót do pracy – powrót do zdrowia”, w ramach którego możliwa była zmiana zawodu z powodów zdrowotnych, - 11 osób poznało ofertę pozyskania dodatkowego wsparcia w aktywizacji zawodowej i podjęciu zatrudnienia w Fundacji AKTYWIZACJA, a także informacje o rodzajach rent i zasadach ubiegania się o nie w ZUS, - 1 osoba poznała możliwości wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przez Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Opolu, dowiedziała się, czym jest przedsiębiorczość społeczna oraz ekonomia społeczna, co to są spółdzielnie socjalne i jak je założyć.
4.	Promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych	budżet miasta Fundusz Pracy Europejski Fundusz Społeczny	<p>Powiatowy Urząd Pracy w Opolu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ udzielanie informacji, rozpowszechnianie ulotek i broszur informacyjnych – na bieżąco. <p>Pracownicy PUP Opole aktywnie uczestniczyli w wydarzeniach na rzecz osób z niepełnosprawnościami:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ II Targach Dostępności (6-7.06.2023 r., PFRON Opole) – w ramach Targów zorganizowaliśmy Konferencję pn.: ▪ „Ku zatrudnieniu – dostępność środków KFS, EFS+, FP i PFRON dla pracodawców i przedsiębiorców”, a także „Randki z pracodawcami”, aby umożliwić nawiązanie relacji osób poszukujących zatrudnienia z pracodawcami, ▪ konferencji „O pomocy dla zdrowia psychicznego” Urząd Miasta Opola (09.10.2023 r.), ▪ konferencji „II Opolskie forum zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży” (15-16.11.2023 r., Uniwersytet WSB Merita Opole), ▪ IV Kongresie „Choroby rzadkie u dzieci. Rehabilitacja społeczna.” (24.11.2023 r., PFRON Opole, Stowarzyszenie Ambasada Sukcesu).

Centrum Re-Start – kompleksowy program reintegracji społeczno-zawodowej w Opolu

Od początku 2023 r. Klub Integracji Społecznej kontynuuje realizację kompleksowego programu reintegracji społecznej i zawodowej „Centrum RE – Start”, który po zakończeniu finansowania z EFS realizowany jest w ramach budżetu Miasta Opola. Uczestnicy brali udział w treningu pracy w wymiarze 120 godzin miesięcznie, prowadzonym przez instruktorów reintegracji zawodowej w warsztacie krawieckim, stolarsko – tapicerskim i remontowo – budowlanym, nabywając nowych umiejętności zawodowych, odbudowując zdolność do samodzielnego świadczenia pracy i odpowiedzialności za nią. Osoby te pod nadzorem instruktorów wykonywały nieodpłatne usługi dla mieszkańców Opola w zakresie prac remontowych w ich mieszkaniach, napraw i przeróbek mebli, w tym tapicerowanych oraz drobnych przeróbek krawieckich. W ramach programu prowadzone były również działania aktywizacyjne w obszarach społecznym i zawodowym w formie warsztatów grupowych oraz sesji indywidualnych, prowadzonych przez specjalistów ds. aktywizacji społecznej i zawodowej. Uczestnicy korzystali również z konsultacji psychologicznych oraz prawniczych według indywidualnych potrzeb. Od początku stycznia 2023 r. podjęto działania rekrutacyjne i od 01.02.2023 r. do 28.04.2023 r. zrealizowano I edycję programu, w której uczestniczyło 9 osób bezrobotnych. 3 osoby przerwały uczestnictwo w programie ze względu na złamanie regulaminu i zerwanie umowy dotyczącej treningu pracy. **I edycję 2023 roku ukończyło 6 osób, 1 z nich podjęła staż zawodowy** po zakończeniu programu. Biorąc pod uwagę indywidualne możliwości i potrzeby reintegracyjne uczestników 3 osoby wzięły udział w kolejnej edycji programu.

Od 22.05.2023 r. do 21.08.2023 r. zrealizowano II edycję programu, do uczestnictwa zakwalifikowano 9 osób. 1 osoba przerwała uczestnictwo w programie ze względu na stan zdrowia, 1 bez podania przyczyny, 2 osoby podjęły staż zawodowy w trakcie trwania programu. 7 osób ukończyło II edycję, 2 z nich podjęły zatrudnienie po zakończeniu programu.

Od 13.09.2023 r. do 12.12.2023 r. zrealizowano III edycję programu, w której uczestniczyło kolejne 10 osób bezrobotnych, w tym 1 z poprzedniej edycji ze względu na potrzebę dłuższego procesu reintegracyjnego. 1 osoba przerwała uczestnictwo w programie ze względu na złamanie regulaminu w pierwszym miesiącu programu, w zamian zakwalifikowano osobę z listy rezerwowej 9 osób ukończyło III edycję, 1 osoba podjęła pracę w trakcie trwania programu, 2 uczestników podjęto zatrudnienie na otwartym rynku pracy po zakończeniu programu.

Podsumowując wszystkie edycje **w 2023 roku w programie uczestniczyły 24 osoby** (4 osoby brały udział w dwóch edycjach), **18 osób** ukończyło uczestnictwo w programie, **5 osób** podjęło zatrudnienie na otwartym rynku pracy.

Wymiernym efektem działań podejmowanych w Klubie Integracji Społecznej (KIS) w okresie od dnia 01.01.2023 r. do dnia 31.12.2023 roku jest podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy przez **12 osób oraz stażu zawodowego przez 3 osoby** objęte działaniami KIS. 40 osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wykonywały prace społecznie użyteczne na terenie miasta Opola. 24 osoby otrzymały kompleksowe wsparcie w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej w ramach realizowanego programu „Centrum Re-Start”.

[Cel 8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych](#)

Zadania:

- A. Realizacja wypracowanego modelu konsultacji społecznych w zakresie rozwiązań dotyczących osób niepełnosprawnych wspólnie z reprezentatywnym przedstawicielstwem tego środowiska**

Na podstawie art. 44b ust. 1 oraz art. 44c ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przy starostach tworzy się powiatowe społeczne rady do spraw osób niepełnosprawnych.

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych jest organem opiniodawczo-doradczym działającym przy Prezydencie Miasta Opola. Do jej zakresu należy:

- 1) inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:
 - a) integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych;
 - b) realizacji praw osób niepełnosprawnych;
- 2) opiniowania projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 3) ocena realizacji programów;
- 4) opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu została powołana Zarządzeniem OR-I.0050.149.2019 Prezydenta Miasta Opola z dnia 28 lutego 2019 r., zmieniona Zarządzeniem OR.-I.0050.90.2023 Prezydenta Miasta Opola z dnia 15 lutego 2023 r. Na posiedzeniach Rady omawiane są m.in. sprawy w obszarze działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami i podsumowana jest dotychczasowa działalność.

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu współpracuje z różnymi jednostkami, instytucjami i przedstawicielami organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami na terenie miasta Opola.

W 2023 r. Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu współorganizowała również wiele imprez integracyjnych poruszających tematykę osób z niepełnosprawnościami - Konferencja pn. „Różnorodni, a nie dysfunkcyjni” w Opolskim Ratuszu, zorganizowaną w ramach „XXII Opolskich Dni Osób Niepełnosprawnych”. Przy współudziale Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych w ramach kampanii „Opole w Rytmie Życzliwości” została zorganizowana VI edycja Konkursu „Miejsca przyjazne seniorom i osobom niepełnosprawnym” w Opolu.

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu wspiera też uczestnictwo osób niepełnosprawnych w innych wydarzeniach kulturalnych i edukacyjnych m.in. w „Dniach seniora” i „Opolskim Śniadaniu Wielkanocnym”.

B. Powierzenie zadań w zakresie pomocy społecznej i wsparcia dla osób niepełnosprawnych organizacjom pozarządowym i innym uprawnionym podmiotom

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi Prezydent Miasta Opola ogłosił konkurs na realizację zadania publicznego:

a) pn. „Działania na rzecz osób niepełnosprawnych”

Na realizację zadań z zakresu działań na rzecz osób niepełnosprawnych ogłoszono otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych i innych uprawnionych podmiotów. Celem zadań zleconych do realizacji NGO jest *Integracja i zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym* poprzez:

- organizowanie imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność społeczną,
- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby,

- wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych oraz prowadzenie i wspieranie inicjatyw na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich dyskryminacji,
- organizacja Opolskich Dni Osób Niepełnosprawnych.

W ramach konkursu złożono 10 ofert, z tego 2 projekty z uwagi na negatywną ocenę formalną zostały odrzucone oraz z powodu braku środków przy osiągnięciu wystarczającej punktacji (7 ofert), które nie zostały zakwalifikowane do realizacji. Wojewódzkiemu Towarzystwu Walki z Kalectwem zlecono organizację „XXII Opolskich Dni Osób Niepełnosprawnych”.

Tabela 12. Konkurs na realizację zadania publicznego pn. „Działania na rzecz osób niepełnosprawnych”

Lp.	Podmiot	Nazwa zadania	Wykorzystana kwota dotacji
Stowarzyszenia			50 000,00 zł
1.	Wojewódzkie Towarzystwo Walki z Kalectwem	XXII Opolskie Dni Osób Niepełnosprawnych	50 000,00 zł

Tabela 13. Wysokość środków finansowych na powierzenie realizacji przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty zadań publicznych z zakresu działalności na rzecz osób niepełnosprawnych w latach (2020-2023)

Rok	Wysokość środków finansowych na powierzenie realizacji przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty zadań publicznych z zakresu działalności na rzecz osób niepełnosprawnych	Ilość złożonych ofert	liczba organizacji pozarządowych i innych uprawnionych podmiotów, które otrzymały środki finansowe
2020	48.750,00	13	5
2021	69.984,06	14	4
2022	60.000,00	9	3
2023	50 000,00	10	1

b) pn. Działania na rzecz osób w wieku emerytalnym:

Na realizację zadań z zakresu działań na rzecz osób w wieku emerytalnym ogłoszono otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych i innych uprawnionych podmiotów.

Celem zadań zleconych do realizacji NGO była *Aktywizacja i integracja osób w wieku emerytalnym w życiu społecznym* poprzez:

- organizowanie imprez i zajęć kulturalnych, edukacyjnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych wspierających aktywność społeczną osób w wieku emerytalnym,
- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów dla seniorów,
- organizacja „Śniadania Wielkanocnego”,
- organizacja „Opolskich Dni Seniora”,
- podniesienie kompetencji seniorów poprzez uczestnictwo w kursach językowych (kurs z języka niemieckiego oraz kurs z języka angielskiego) oraz kursach komputerowych,
- „Złota Rączka dla Seniora”.

W ramach konkursu złożono 8 ofert, z tego: 1 oferta została odrzucona z uwagi na negatywną ocenę formalną (zadanie m.in. nie było skierowane do mieszkańców Miasta Opola), natomiast 3 oferty z uwagi na niezyskanie odpowiedniej ilości punktów (mniej niż 50% możliwych) nie zakwalifikowano do realizacji. Wobec powyższego zlecono 4 niżej wymienionym organizacjom realizację zadań publicznych.

Tabela 14. Konkurs na realizację zadania publicznego pn. „Działania na rzecz osób w wieku emerytalnym”

Lp.	Podmiot	Nazwa zadania	Wykorzystana kwota dotacji
<i>Stowarzyszenia</i>			<i>13 296,74 zł</i>
1.	Europejskie Stowarzyszenie Promocji Aktywności Ruchowej 50+	Aktywny Senior	3 300,00 zł
2.	Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Środowiska Lokalnego Chciej Chcieć	Złota Rączka dla Seniora	9 996,74 zł
<i>Fundacje</i>			<i>16 053,58 zł</i>
3.	BluesOpole	Pogoda na Piosenkę - dzieciaki dla seniorów	6 000,00 zł
4.	Fundacja Psychoedukacji Intra	Wiek to tylko liczba	10 053,58 zł

Tabela 15. Wysokość środków finansowych na powierzenie realizacji przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty zadań publicznych z zakresu działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym w latach (2019-2023)

Rok	Wysokość środków finansowych na powierzenie realizacji przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty zadań publicznych z zakresu działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym	Ilość złożonych ofert	Liczba organizacji pozarządowych i innych uprawnionych podmiotów, które otrzymały środki finansowe
2019	29 939,33 zł	21	4
2020	30 000,00 zł	10	4
2021	0 zł	0	0
2022	39 991,70 zł	9	2
2023	29 350,32 zł	8	4

c) promocji i organizacji wolontariatu:

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi Prezydent Miasta Opola ogłosił konkurs dwuletni na lata 2022-2023 na realizację zadania publicznego z zakresu promocji i organizacji wolontariatu. W ramach konkursu Fundacja Geko złożyła ofertę na realizację (w latach 2022-2023) zadania pn. Opolskie Centrum Wolontariatu. Organizacji przyznano dotację z miasta Opola w łącznej wysokości 80 000,00 zł, z tego w 2022 r. - 40 000,00 zł, a w 2023 r. - 40 000,00 zł.

Dotacja w 2023 r. została wykorzystana w pełnej wysokości na prowadzenie następujących działań:

- do końca 2023 roku prowadzone było biuro pośrednictwa pracy wolontariackiej, w formie telefonicznej, mailowej, poprzez prowadzenie strony internetowej, itd. - na bazie zgłoszeń wolontariackich stworzona została baza osób zainteresowanych wolontariatem stałym oraz osób zainteresowanych wolontariatem akcyjnym - wskaźnik zrealizowany już w 2022 roku,
- udział w działaniach organizacyjnych dotyczących miejskiej Gali Wolontariatu przeprowadzone zostały 2 szkolenia warsztatowe związanych z tematyką pracy wolontariackiej: dla uczniów opolskiej PSP nr 2 w dniu 27.11.2023 r. (1h),
- przeprowadzona została seria działań informacyjnych dotyczących wolontariatu (przy okazji
- 2 festiwali wolontariatu IMPULS, prowadzonego newslettera, profilu facebook, profilu Instagram itp.),

- przeprowadzone zostały dwa konkursy promujące wolontariat (konkursy: „Koordynator z Iskrą” oraz „Najlepsza oferta dla opolskich wolontariuszy” - rozstrzygnięte podczas gali wolontariatu 5 grudnia 2023 r.),
- nawiązana została współpraca z Młodzieżową Radą Miasta Opola- nawiązana została współpraca z grupą instytucji oświatowych - nawiązane zostało porozumienie z Fundacją Wyptyń na Głębię w celu wspólnego rozwijania platformyimpakt.org.pl i przeniesienie administracji platformy do Centrum Wolontariatu ISKRA w 2023 r.,
- prowadzenie i animowanie partnerstw na rzecz wolontariatu,
- organizacja warsztatów dla koordynatorów i wolontariuszy.

1. Gala Wolontariatu:

Centrum Dialogu Obywatelskiego wraz z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Opolu w dniu 05.12.2023 r. w Państwowej Szkole Muzycznej I i II st. im Fryderyka Chopina w Opolu zorganizowali Galę Wolontariatu, podczas której wręczono nagrody im. Danuty Sokołowskiej „Wolontariusz Roku”. Wyróżniono najbardziej aktywnych społeczników z Opola. Gala jest formą podziękowania dla wolontariuszy zaangażowanych w życie miasta. Kandydatów do tej nagrody mogli zgłaszać sami wolontariusze, instytucje, organizacje pozarządowe oraz rady dzielnic. Do konkursu wpłynęło 86 zgłoszeń. Laureatami Nagrody głównej zostali: Pan Kazimierz Siczewski, Pani Halina Makuch i Pani Barbara Neuwald.

2. Konkurs im. Jana Całki:

Centrum Dialogu Obywatelskiego po raz siódmy zorganizowało w dniu 20 kwietnia 2023 roku w Narodowym Centrum Polskiej Piosenki Galę Inicjatyw Społecznych, podczas której zostały wręczone nagrody konkursowe im. Jana Całki. Statuetki trafiły do osób i organizacji szczególnie zaangażowanych w życie obywatelskie Opola. Do siódmej edycji konkursu zgłoszono 40 kandydatur, z czego 18 do kategorii Lider Społeczny Roku 2022 oraz 22 do kategorii Pozytek Roku 2022. Zgłoszenia do nagrody mogły składać organizacje pozarządowe, rady dzielnic, instytucje publiczne oraz grupy mieszkańców (minimum 10 osób).

Kapituła w każdej kategorii wybrała po pięć wyróżnień, spośród których wybrano ostatecznych laureatów. „Liderem Społecznym Roku 2022” został Pan Jarosław Szychliński, Laureatem zostało zadanie „Zupa w Opolu - pomoc dla osób w kryzysie bezdomności i nie tylko” realizowane przez Fundację Zupa w Opolu.

Podsumowanie

Na potrzeby opracowania Programu przyjęto dane wynikające z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2021.

Z danych pochodzących z ostatniego ww. Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań wynika, iż w 2021 roku osoby z niepełnosprawnością stanowiły 14 % ogółu ludności kraju. Natomiast w województwie opolskim było 124 966 osób niepełnosprawnych, w tym 52 848 niepełnosprawnych biologicznie (tzn. odczuwających ograniczenie zdolności do wykonywania czynności podstawowych stosownie do swojego wieku) oraz 72 118 osoby z niepełnosprawnością prawną (posiadających odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony). Stanowiły one 13 % ogólnej liczby ludności województwa opolskiego, podczas gdy w 2011 r. - 10 %. W mieście Opolu w roku 2021 na 127 387 mieszkańców przypada 15 068 osób niepełnosprawnych, które stanowią 11 % populacji. Poniżej szczegółowe dane uzyskane z Urzędu Statystycznego - Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2021.

Tabela 16. Liczba osób niepełnosprawnych w Polsce

Liczba mieszkańców Polska	ogółem	kobiety	mężczyźni		
	38 036 118	19 647 224	18 388 894		
osoby niepełnosprawne	osoby niepełnosprawne kobiety	osoby niepełnosprawne mężczyźni	osoby niepełnosprawne biologicznie	osoby niepełnosprawne prawnie	
5 447 548	2 990 943	2 456 605	1 976 355	3 471 193	

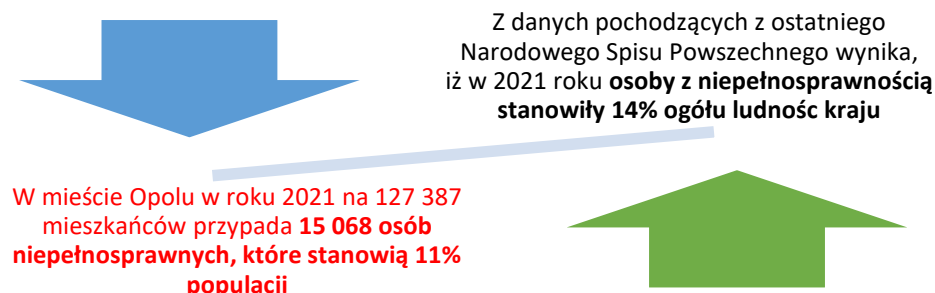
Tabela 17. Liczba osób niepełnosprawnych w Województwie Opolskim

Liczba mieszkańców Województwo Opolskie	ogółem	kobiety	mężczyźni		
	954 133	492 645	461 488		
osoby niepełnosprawne	osoby niepełnosprawne kobiety	osoby niepełnosprawne mężczyźni	osoby niepełnosprawne biologicznie	osoby niepełnosprawne prawnie	
124 966	67 999	56 967	52 848	72 118	

Tabela 18. Liczba osób niepełnosprawnych w mieście Opolu

Liczba mieszkańców Miasto Opole	ogółem	kobiety	mężczyźni		
	127 387	67 788	59 599		
osoby niepełnosprawne	osoby niepełnosprawne kobiety	osoby niepełnosprawne mężczyźni	osoby niepełnosprawne biologicznie	osoby niepełnosprawne prawnie	
15 068	8 532	6 536	6 641	8 427	

Rysunek 1. Liczba osób z niepełnosprawnościami

Orzecznictwo w naszym kraju realizowane jest w ramach trzech systemów. **Organem orzekającym do celów rentowych jest ZUS i KRUS.** Natomiast orzekanie o niepełnosprawności osób do 16 roku życia oraz o stopniu niepełnosprawności osób powyżej 16 lat do celów poza rentowych jest zadaniem **Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Opolu**, który jest podmiotem odpowiedzialnym za realizację tych zadań na terenie powiatu opolskiego oraz Miasta Opola.

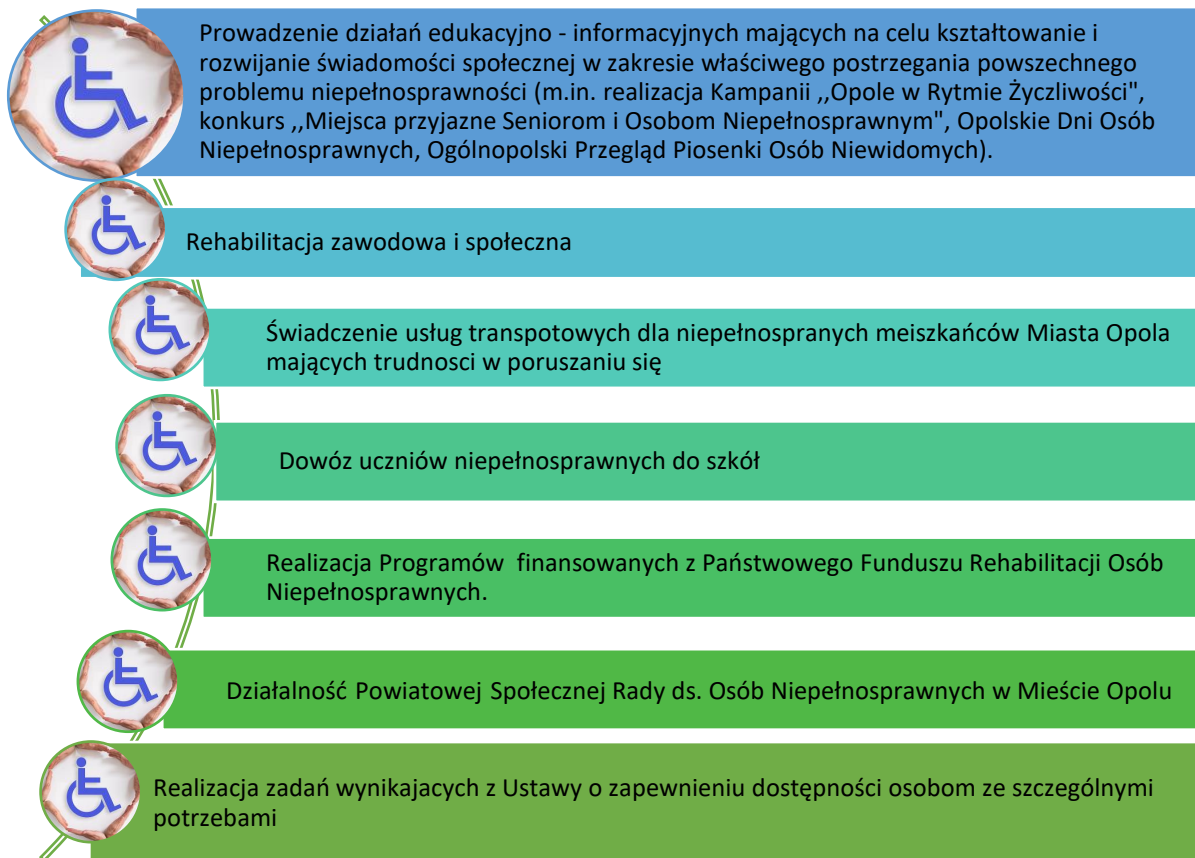
Tabela 19. Liczba wydanych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności orzeczeń o zaliczeniu osób z niepełnosprawnościami w latach 2019 -2023 z podziałem na stopień niepełnosprawności

Rok	Stopień lekki	Stopień umiarkowany	Stopień znaczny	Ogółem
2019	259	522	475	1256
2020	204	426	340	970
2021	234	563	417	1214
2022	286	574	489	1349
2023	312	742	641	1 696

Tabela 20. Liczba wydanych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności legitymacji osoby z niepełnosprawnością w latach 2018-2023 z podziałem na wiek osoby z niepełnosprawnością

Rok	Liczba wydanych legitymacji dla osób poniżej 16 roku życia	Liczba wydanych legitymacji dla osób powyżej 16 roku życia	Ogółem
2019	56	501	557
2020	31	269	300
2021	72	349	421
2022	108	449	557
2023	104	667	771

Do głównych działań Miasta Opolą na rzecz osób z niepełnosprawnościami można zaliczyć:

Osoby dotknięte niepełnosprawnością mogą korzystać ze wsparcia licznych podmiotów prowadzących działalność na terenie Miasta Opolą, m.in.:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu,
- Domu Pomocy Społecznej dla Kombatantów,
- Środowiskowego Domu Samopomocy „Magnolia”,
- Miejskiego Centrum Świadczeń w Opolu,
- Miejskiej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Opolu,
- Ośrodka Kompleksowej Rehabilitacji Fundacji Dom,
- Środowiskowego Domu Samopomocy Fundacji Dom,
- Warsztatu Terapii Zajęciowej Fundacji „Dom,
- Zakładu Aktywizacji Zawodowej Fundacji Dom,
- Ośrodka Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej Fundacji Dom,
- Centrum Rehabilitacji Osób z Dysfunkcją Wzroku INTEGRA,
- oraz innych organizacji pozarządowych, prowadzących kompleksową działalność wspierającą osoby z niepełnosprawnościami.

Określone do realizacji w Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych cele operacyjne zostały w pełni zrealizowane i są kontynuowane w 2024 r.

Główne wydatki Miasta Opola na działania w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami w 2023 r.

Lp.	Nazwa zadania	Wysokość środków finansowych
1.	Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej	12 038 515,53 zł
2.	Usługa Teleopieki	2 919,38 zł
3.	Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	394 888,20 zł
4.	Turnusy rehabilitacyjne	309 687,00 zł
5.	Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny	902 904,06 zł
6.	Program „Aktywny Samorząd”	622 050,56 zł
7.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki	131 063,06 zł
8.	Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” - Dostępne mieszkanie	91 125,00 zł
9.	Świadczenia: świadczenia pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie „Za życiem”, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji	20 278 522,00 zł
10.	Roczny koszt prowadzenia i utrzymania Ośrodków Wsparcia: - Środowiskowe Domy Samopomocy, - Dzielne Domy Pomocy, - Schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, ogrzewalnie, noclegownia	3 754 242,98 zł 4 696 111,77 zł 3 179 854,10 zł
11.	Roczny koszt utrzymania i prowadzenia Domów Pomocy Społecznej	12 873 171,25 zł
12.	Roczny koszt utrzymania Warsztatu Terapii Zajęciowej	1 147 066,67 zł
13.	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	4 582 868,00 zł
14.	Świadczenie usług transportu specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych	702 702,78 zł
15.	Dowóz uczniów niepełnosprawnych do szkół	2 488 793,31 zł
16.	Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja 2023	2 466 525,00 zł
17.	Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023	489 600,00 zł
18.	„Korpus Wsparcia Seniorów”	18 570,97 zł
19.	Otwarte konkursy ofert dla NGO pn. - „Działania na rzecz osób niepełnosprawnych”, - „Działania na rzecz osób w wieku emerytalnym”	50 000,00 zł 29 350,32 zł
RAZEM		21 501 018,59 zł

W 2023 roku cele operacyjne i zadania ujęte w *Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu na lata 2021-2025* zostały zrealizowane.

SPIS TABEL:

Tabela 1. Podział środków PFRON na zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny w latach 2019-2023.....	11
Tabela 2. Podział środków PFRON na dofinansowanie dla osób niepełnosprawnych w ramach likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu w latach 2020-2023.....	11
Tabela 3. Liczba wykonanych kursów w ramach usługi transportu specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych - mieszkańców miasta Opola mających trudności w poruszaniu się.....	14
Tabela 4. Dane dot. wysokości nakładów finansowych oraz liczba osób objętych usługą Teleopieki w latach 2020-2023.....	35
Tabela 5. Dane statystyczne dot. wydanych Kart „Opolska Rodzina” w latach 2019-2023.....	44
Tabela 6. Dane statystyczne dot. wydanych Kart „Opolski Senior w latach 2019-2023.....	44
Tabela 7. Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” z podziałem na formy w latach (2021-2023).....	47
Tabela 8. Planowana realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2024 r.z podziałem na formy	48
Tabela 9. Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” w latach 2021-2023 r. i planowane działania w 2024 r.....	49
Tabela 10. Dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.....	54
Tabela 11. Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.....	54
Tabela 12. Konkurs na realizację zadania publicznego pn. „Działania na rzecz osób niepełnosprawnych.....	60
Tabela 13. Wysokość środków finansowych na powierzenie realizacji przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty zadań publicznych z zakresu działalności na rzecz osób niepełnosprawnych latach (2020-2023).....	60
Tabela 14. Konkurs na realizację zadania publicznego pn. „Działania na rzecz osób w wieku emerytalnym.....	61
Tabela 15. Wysokość środków finansowych na powierzenie realizacji przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty zadań publicznych z zakresu działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym w latach (2019-2023).....	61
Tabela 16. Liczba osób niepełnosprawnych w Polsce.....	63
Tabela 17. Liczba osób niepełnosprawnych w Województwie Opolskim.....	63
Tabela 18. Liczba osób niepełnosprawnych w mieście Opolu.....	63
Tabela 19. Liczba wydanych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności orzeczeń o zaliczeniu osób z niepełnosprawnościami w latach 2019-2023 z podziałem na stopień niepełnosprawności.....	64
Tabela 20. Liczba wydanych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności legitymacji osoby z niepełnosprawnością w latach 2019-2023 z podziałem na wiek osoby z niepełnosprawnością	64

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1 Liczba osób z niepełnosprawnościami	63
---	----

SPIS WYKRESÓW:

Wykres 1. Średnia miesięczna ilość osób korzystających z usługi transportu specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych – mieszkańców miasta Opola w latach 2020-2023.....	14
Wykres 2. Liczba kursów wykonanych w ramach usługi transportu specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych mieszkańców miasta Opola w latach 2020-2023.....	15
Wykres 3. Świadczenie pielęgnacyjne 2017-2023.....	39
Wykres 4. Zasiłek pielęgnacyjny	40
Wykres 5. Specjalny zasiłek opiekuńczy.....	41
Wykres 6. Świadczenie „Za Życiem”	41
Wykres 7. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	42